

Podgorica, jun 2025. godine

I. OSNOVNI PODACI

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Crnogorski operator tržišta električne energije" – Podgorica (u daljem tekstu: Operator tržišta), je energetska subjekt koji je nosilac Licence za djelatnost Operatora tržišta električne energije (u daljem tekstu: Licenca). Licenca je od strane Regulatorne agencije za energetiku izdata 22.12.2011. godine i upisana u registar izdatih licenci pod brojem L-E-013.

Operator tržišta je osnovan Odlukom Vlade Crne Gore, 16. decembra 2010. godine, u skladu sa Zakonom o energetici i Zakonom o privrednim društvima i registrovan je kao privredno društvo kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici 29.07.2011. godine.

Operator tržišta u skladu sa zakonima iz oblasti energetike, Licencom, Tržišnim pravilima i međunarodno preuzetim obavezama Vlade Crne Gore iz oblasti energetike, koje proističu iz međunarodnih propisa (direktiva 2009/72/EC, sporazum o Energetskoj zajednici i dr.), obavlja sljedeće djelatnosti:

1. organizovanje i upravljanje tržištem električne energije i
2. otkup električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije i njenu prodaju snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima.
3. Aktivnosti vezane za garancije porijekla koje Operator tržišta izdaje na zahtjev proizvođača električne energije, za energiju proizvedenu u energetskom objektu koji koristi obnovljive izvore energije ili visokoefikasnu kogeneraciju.

Osnovni kapital Društva na 31.12.2024. godine iznosi 470.338,87 EUR-a.

U cilju obezbjeđivanja neophodnog pravnog, organizacionog, operativnog i tehničkog okvira za formiranje i rad berze električne energije, trgovinu električnom energijom i posredovanje u trgovini električnom energijom, Vlada Crne Gore je, zaključcima od 17.06.2016. godine, obavezala Operatora tržišta da bude učesnik u osnivanju berze električne energije u Crnoj Gori sa Crnogorskim elektroprenosnim sistemom AD Podgorica i Elektroprivredom Crne Gore AD Nikšić. Vlasnički udio Operatora tržišta u ovom privrednom društvu je 18,80%. Ukupan dosadašnji ulog Operatora tržišta iznosi 180.010,00 EUR-a.

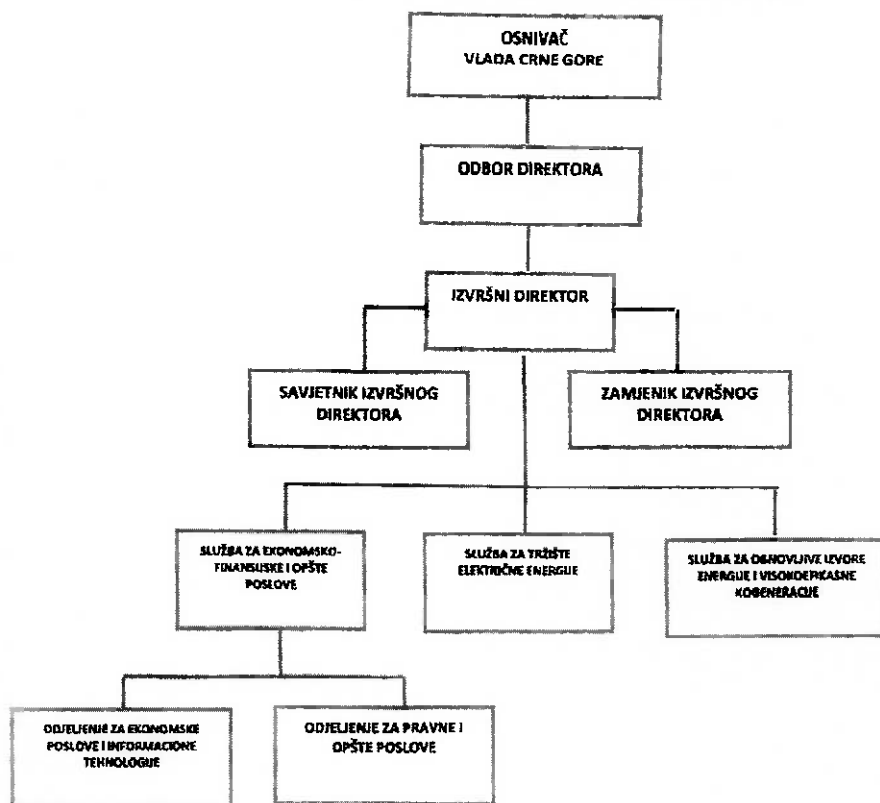
1. Organizaciona struktura Operatora tržišta

Organizaciona struktura Operatora tržišta, sistematizacija radnih mjesta i broj potrebnih izvršilaca za obavljanje djelatnosti, utvrđuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Odbor direktora je, 23.10.2023. godine, donio Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta društva sa ograničenom odgovornošću „Crnogorski operator tržišta električne energije“ - Podgorica, kojim su u okviru Službe za ekonomsko-finansijske i opšte poslove formirana dva odjeljenja, i to :

- Odjeljenje za ekonomsko finansijske poslove i informacione tehnologije i
- Odjeljenje za pravne i opšte poslove.

Organizaciona šema Operatora tržišta

Slika br. 1. Organizaciona struktura Operatora tržišta na kraju 2024. godine

Registrovana djelatnost Operatora tržišta, utvrđena zakonom, Licencom i Statutom Operatora tržišta, realizuje se preko organizacionih jedinica:

- Službe za ekonomsko-finansijske i opšte poslove,
Odjeljenje za ekonomske poslove i informacione tehnologije
- Službe za tržište električne energije i
Odjeljenje za pravne i opšte poslove
- Službe za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju.

Van organizacionih jedinica, pored poslova izvršnog direktora, aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovani su poslovi: zamjenika izvršnog direktora i savjetnika izvršnog direktora.

1.1 U Službi za ekonomsko-financijske i opšte poslove obavljaju se sljedeći poslovi: knjigovodstva, računovodstva i financijski poslovi; platnog prometa, plaćanje i odnosi sa bankama; pripremanje analiza i izvještaja o ekonomsko-financijskom poslovanju; pripremanje akata iz oblasti finansija koje odobrava Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti /u daljem tekstu: REGAGEN/; praćenje, izrada i dostavljanje izvještaja koji proizilaze iz akata Operatora tržišta i REGAGEN-a; praćenje i primjena zakona i drugih propisa, davanje stručnih mišljenja o primjeni zakona, drugih propisa i opštih akata Operatora tržišta, iz radnih odnosa i po osnovu rada; javnih nabavki; koordiniranje i razvijanje djelatnosti upravljanja i razvoja informacionog sistema, uz istovremenu povezanost svih organizacionih djelova Operatora tržišta i obavljanje poslova iz oblasti informacionih tehnologija; obezbjeđivanje operativne povezanosti: garantovanje za spoljnu i unutrašnju operativnu povezanost informacionog sistema Operatora tržišta; dostavljanje podataka i saradnja sa Službom za tržište električne energije i Službom za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju u dijelu praćenja naplate faktura koje ispostavljaju ove službe; pisarnice, archive, administrativno-tehnički poslovi i dr.

Ove poslove su obavljali odnosno na kraju 2024. godine, u Službi su bili zaposleni: šef Službe, rukovodilac Odjeljenja za ekonomske poslove i informacione tehnologije, savjetnik za ekonomske poslove, rukovodilac Odjeljenja za pravne i opšte poslove, savjetnik za pravne poslove, savjetnik za sistemsko održavanje hardvera, upisničar-arhivar i poslovni sekretar.

1.2 U Službi za tržište električne energije se obavljaju poslovi: u vezi sa prijemom učesnika na tržište (obrada zahtjeva za prijem na tržište i pripremanje akata po podnijetim zahtjevima), zatim identifikacija, klasifikacija i registracija učesnika na tržištu električne energije, uključujući i dalje praćenje njihovih aktivnosti na tržištu Crne Gore, evidentiranje balansnih grupa i balansno odgovornih subjekata, kao i zaključenih ugovora o balansnoj odgovornosti, finansijskom poravnanju balansnog obračuna i ugovora o učestvovanju na tržištu električne energije, prikupljanje podataka od nosioca balansne odgovornosti i balansno odgovornih subjekata (uključujući i podatke obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije), kao podataka sa srednjeročnog (dan unaprijed) tržišta električne energije za izradu dnevnog okvirnog voznog reda, provjera i usaglašavanje voznih redova nosioca balansne odgovornosti i balansno odgovornih subjekata, izrada dnevnog okvirnog voznog reda, ažuriranje podataka o učesnicima na tržištu i balansno odgovornim subjektima/grupama. Takođe se obavlja prijem, obrada i unos ostvarenih voznih redova, prikupljanje i provjera validnosti podataka dobijenih od operatora prenosnog sistema (u daljem tekstu OPS), njihov unos i obrada u sistem poravnanja, prikupljanje i provjera validnosti podataka dostavljenih od strane operatora distributivnog sistema (u daljem tekstu ODS), (koji se odnose na krajnjeg kupca, kupce proizvođače kao i proizvodne jedinice priključene na njegov sistem), unos i obradu istih u sistem poravnanja, priprema bilansa stanja balansnih grupa i balansno odgovornih subjekata, obrada podataka tj. upravljanje procesom obrade podataka vezanih za primjenu balansnog mehanizma, provjeravanje i verifikaciju utvrđenih količinskih odstupanja sa nosiocima balansne odgovornosti kao i balansno odgovornim subjektima, provjeravanje i verifikacija utvrđenih količinskih odstupanja povlačenih proizvođača, utvrđivanje finansijskog obračuna i kontrola (finansijska) verifikovanih količinskih odstupanja, zatim obavještanja učesnika na tržištu, OPS-a i ODS-a o okončanim količinskim i finansijskim obračunima i poravnanju, praćenje i kontrola primjene Metodologije za utvrđivanje cijena i uslova za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga balansiranja prenosnog sistema i saradnja sa OPS-m u procesu usaglašavanja cijena, potom praćenje ostvarenja balansno odgovornih subjekata i balansnih grupa u smislu kontrole procijenjenog rizika za svakog balansno odgovornog subjekta odnosno balansnu grupu, obračunavanje iznosa bankarske garancije ili drugog sredstva obezbjeđenja plaćanja, uključujući i upravljanje rizicima kroz praćenje i reviziju dostavljenih

instrumenata obezbjeđenja plaćanja u skladu sa propisima. Sa Službom za ekonomsko-finansijske i opšte poslove vrši se praćenje naplate faktura po osnovu obaveza koje proističu iz balansnog mehanizma. U koordinaciji sa ostalim službama Društva, izrađuju se i objavljuju mjesečni i godišnji izvještaji kao i publikacije iz domena poslovanja za potrebe Vlade Crne Gore i drugih državnih institucija (MONSTAT, Uprava carina i sl.), OPS-a, REGAGEN-a i učesnika na tržištu.

Ove poslove su obavljali odnosno na kraju 2024. godine u Službi za tržište električne energije su bili zaposleni: šef Službe i dva savjetnika za izradu kratkoročnih vozni redova.

1.3 U Službi za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju se obavljaju poslovi koji se odnose na: prijem učesnika na tržište električne energije proizvođača koji imaju status povlašćenih proizvođača (proizvođači koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije), prijem dnevnih planova proizvodnje povlašćenih proizvođača, izradu voznog reda za povlašćene proizvođače, izračunavanje proporcionalnog udjela snabdjevača i kupaca samosnabdjevača za kupovinu električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača, utvrđivanje podstacajnih cijena za otkup električne energije od povlašćenih proizvođača u skladu sa podzakonskim aktima Vlade Crne Gore, način mjerenja i očitavanje proizvedene električne energije, garancije porijekla električne energije (registracija proizvodnih objekata, elektronsko registrovanje, izdavanje, prenošenje, povlačenje i otkazivanje garancija porijekla, uvoz i izvoz, prodaja garancija porijekla, administriranje platforme za garancije porijekla, proračun nacionalnog rezidualnog miksa itd.), praćenje debalansa koji izazivaju povlašćeni proizvođači, praćenje naplate i plaćanja računa za proizvedenu električnu energiju povlašćenim proizvođačima, fakturisanje snabdjevača i kupca samosnabdjevača za proporcionalni udio kupljene električne energije, praćenje stanja u fondu za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju i dr.

Ove poslove su obavljali odnosno na kraju 2024. godine, u Službi su bili zaposleni: šef Službe, dva savjetnika za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju i savjetnik za finansije.

1.4 Ljudski resursi

Broj zaposlenih koji su obavljali poslove u Operatoru tržišta na kraju 2024. godine je bio - 19.

<i>Kvalifikacija zaposlenih prema uslovima za radno mjesto</i>	<i>Broj zaposlenih</i>
VSS	18
VŠS	1
UKUPNO	19

Tabela br. 1: Podaci o broju zaposlenih koji su obavljali poslove u Operatoru tržišta na kraju 2024. godine

II POSLOVNE AKTIVNOSTI U 2024. GODINI

2.1 Ekonomski i pravni poslovi i funkcionalnost informacionog sistema

U Službi za ekonomsko-finansijske i opšte poslove obavljaju se poslovi iz ekonomske i pravne oblasti, opšti administrativni poslovi i poslovi iz informatičke djelatnosti.

U Službi su obavljani poslovi računovodstva i drugi finansijski poslovi (knjiženje izlaznih faktura, praćenje naplate, praćenje i knjiženje ulaznih faktura, praćenje stanja obaveza po datumima valuta, evidencija dokumentacije u vezi sa ostvarenjem RDP-a, knjiženje osnovnih sredstava, obračun i knjiženje zarada, kontrola knjiženja svih izvoda, generisanje IOPPD obrazaca i dostavljanje Poreskoj upravi, sačinjavanje i podnošenje OPPND obrazaca, KUF, KIF i PDV prijave, sačinjavanje godišnjih finansijskih iskaza, razgraničavanje prihoda i rashoda za potrebe regulatora i periodičnih i godišnjih finansijskih iskaza, priprema dokumentacije za potrebe revizije i dr.); poslovi javnih nabavki (izrada i podnošenje Plana javnih nabavki, provođenje postupaka javnih nabavki roba i usluga za sve planirane potrebe Operatora tržišta u 2024. godini, izrada izvještaja o sprovedenim postupcima, priprema dokumentacije za inspekcijски nadzor i dr.). Pripremana su akta za rad Odbora direktora, a koja su i sadržana u posebnom poglavlju ovog izvještaja gdje je sadržan rad Odbora. Izvršavani poslovi u vezi sa pravima i obavezama zaposlenih iz rada i po osnovu rada. Obavljani su i poslovi praćenja i primjene zakona i drugih propisa kako iz oblasti energetike, tako i opšteg poslovanja. Obavljani su postupci u vezi sa slobodnim pristupom informacijama i drugi pravni poslovi, odnosi sa REGAGEN-om, opšti administrativni poslovi i dr. Zaposleni iz ove Službe učestvuju u radu radnih grupa za izradu novih zakonodavnih rješenja iz oblasti energetike.

U okviru Službe omogućavano je nesmetano funkcionisanje informacionog sistema Operatora tržišta.

Kontinuirano unapređivanje saradnje sa međunarodnim organizacijama, kroz učešća u radu radnih grupa, AIB (eng. „Association of Issuing Bodies“) i Energetske zajednice (eng. Energy Community (EnC)), u domenu rada Službe, nastavljeno je i u 2024. godini. Kako se Operator tržišta pridružio EUROPEX-u (eng. „Association of European Energy Exchanges“), kao punopravan član u oktobru 2022. godine, zaposleni iz Službe je član radne grupe koja se odnosi na uspostavljanje mrežnog kodeksa o pravilima specifičnim za energetski sektor za aspekte sajber bezbjednosti prekograničnih tokova električne energije.

Početkom 2024. godine pripremljena je kompletna tenderska dokumentacija za sprovođenje postupka javne nabavke otvorenim postupkom za nabavku usluge rentiranja i održavanja sistema za administraciju garancija porijekla, koja je objavljena na elektronskom sistemu javnih nabavki (ESJN) 19. januara 2024. godine. Uvođenje ovog sistema omogućava Operatoru tržišta da obavlja dužnosti koje prema Zakonu o energetici ima kao tijelo za izdavanje garancija porijekla iz obnovljivih izvora energije i visokoeфикаsne kogeneracije za domen Crne Gore i izvršavanje obaveza koje se odnose na garancije porijekla. Ponuda ponuđača „Grexel Systems Oy“ Ltd. Helsinki izabrana je kao najpovoljnija i krajem marta sklopljen je prvi godišnji ugovor na osnovu okvirnog sporazuma, nakon čega je uslijedila implementacija sistema (period koji je podrazumijevao implementaciju, konfiguraciju, testiranje, obuku i primopredaju sistema). Svi zahtjevi realizovani su u obimu i roku zahtjevanom od strane naručioca. Nakon uspješno završenog perioda testiranja, obuke korisnika, implementacije sistema i svih ugovorenih predmetnih usluga, uspješno je završena i primopredaja sistema.

Vlada Crne Gore i resorno Ministarstvo javne uprave iskazali su posvećenost kada je u pitanju oblast digitalizacije i kroz Plan rasta za Zapadni Balkan, putem koga je prepoznata i potreba izgradnje Državnog

Data centra, zaključno sa decembrom 2027. godine. Stoga, u cilju unapređenja efikasnosti i bezbjednosti državne informaciono-komunikacione infrastrukture pokrenut je projekat izgradnje Državnog Data centra. Vlada Crne Gore zadužila je ministarstva, organe uprave i državne organe (među kojima je i Operator tržišta) da Ministarstvu javne uprave dostave neophodne informacije za izradu Studije izvodljivosti za izgradnju Državnog Data centra. Za potrebe adekvatnog prikupljanja podataka pripremljen je online upitnik - set pitanja od značaja za izradu predmetne studije, putem koga su prepoznati subjekti dostavili tražene podatke o sopstvenoj informaciono-komunikacionoj infrastrukturi, dok se naredni koraci odnose na izradu idejnog rešenja, glavnog projekta, te samu izgradnju i opremanje.

Skupština Crne Gore 19. novembra 2024. godine donijela je Zakon o informacionoj bezbjednosti, kojim je u crnogorsko zakonodavstvo prenesena NIS2 (eng. „Network and Information Security“) direktiva EU, koji je stupio na snagu 5. decembra 2024. godine. Novi zakon će u značajnoj mjeri uticati na većinu sektora u Crnoj Gori, dok su ključni subjekti određeni u okviru sektora energetike. Ključna novina su mjere informacione bezbjednosti koje zakon propisuje za zaštitu podataka, zaštitu od sajber prijetnji i incidenata, kao i obaveza subjekta da imenuje zaposleno lice odgovorno za praćenje primjene mjera informacione bezbjednosti. U svrhu sprovođenja mjera informacione bezbjednosti, ključni subjekti moraju da ispunjavaju uslove u skladu sa važećim crnogorskim standardom za upravljanje informacionom bezbjednošću MEST ISO/IEC 27001. Na kraju, implementacija samog zakona nije dovoljna, neophodno je konstantno ulaganje u edukaciju na svim nivoima upravljanja i rukovođenja i u svim strukturama organizacije u kompanijama, i generalno društva, podizanje svijesti o prijetnjama u sajber prostoru i jačanje infrastrukture i resursa za odgovor na incidente. Država može aktivno da se uključi u ovaj proces kroz: organizaciju obuka za informacionu bezbjednost i procese transfera znanja i praktičnih rješenja i obezbjeđivanje materijalnih sredstava za usklađivanje sa NIS2 direktivom. Sa stanovišta Operatora tržišta izražava se opravdana bojazan u pogledu mogućnosti blagovremenog ispunjenja svih zakonom propisanih obaveza u tehničkom, kadrovskom i materijalnom smislu, usled objektivne složenosti istih.

Kako bi se obezbijedilo pouzdano i stabilno funkcionisanje informacionog sistema na kome počiva rad Operatora tržišta, neophodna je primjena savremenih tehnologija u cilju održavanja stepena kvaliteta operativnih aktivnosti, automatizacije poslovnih procesa, kao i nabavka novog MMS sistema u svrhu kontinuiranog usaglašavanja sa konstantnim potrebama i tehničkim zahtjevima tržišta električne energije.

Funkcionalnosti MMS sistema predstavljaju preduslov i osnovni alat za ispunjenje dijela operativnih zahtjeva koji se odnose na Operatora tržišta, a koji su propisani Zakonom o energetici i Tržišnim pravilima. Dakle, u cilju nesmetanog odvijanja poslovnih aktivnosti, neophodno je adekvatno održavanje postojećih funkcionalnosti, kao i kontinuiran razvoj i hitno usaglašavanje sa standardima i tehničkim zahtjevima koje postavljaju međunarodne organizacije za standardizaciju evropske elektroenergetske mreže.

Pripreme Operatora tržišta za implementaciju Regulative o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (REMIT)

Zakon o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG“, br. 1/22) ima za cilj: uspostavljanje sistema nadzora nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa, kako bi se otkrile i spriječile zloupotrebe na tržištu; poboljšanje transparentnosti;

osiguravanje dodatne zaštite krajnjih kupaca kroz adekvatan regulatorni nadzor nad aktivnostima učesnika na veleprodajnom tržištu, itd.

Ispunjavajući obavezu koja proizilazi iz procesa evropskih integracija, u crnogorsko zakonodavstvo transponovana je Regulativa (EU) 1227/2011 od 25. oktobra 2011. godine o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta. Zakon o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa stupio je na snagu 18. januara 2022. godine.

Predmetni zakon propisuje niz obaveza učesnika na veleprodajnom tržištu, dok je REGAGEN-u dodijeljena nadzorna uloga nad veleprodajnim tržištem.

Cilj Operatora tržišta je da u bliskoj budućnosti ponudi uslugu izvještavanja u skladu sa REMIT direktivom svim učesnicima na veleprodajnom tržištu, po uzoru na slovenačkog Operatora tržišta električne energije (Borzen), čemu mora prethoditi sticanje RRM statusa trećih lica od strane ACER-a. Kao što je poznato, zbog velikog broja učesnika na tržištu koji su u obavezi da prijave evidenciju transakcija, ACER je odobrio Registrovane mehanizme za izvještavanje (eng. „Registered Reporting Mechanism“ – RRM) treće strane, kako bi se na najbolji mogući način iskoristili postojeći izvori podataka i obezbijedilo uniformno izvještavanje. Obavljajući poslove od javnog interesa u skladu sa Zakonom o energetici Crne Gore i Licencom, Operator tržišta već posjeduje značajnu količinu podataka o kojima je neophodno izvještavati ACER u skladu sa REMIT uredbom.

U maju 2024. godine stupila je na snagu uredba REMIT II sa različitim datumima primjene pojedinih odredbi, koja uspostavlja direktno obavezujući pravni okvir za sve države članice Evropske unije (EU) u oblasti jačanja zaštite EU od tržišnih manipulacija na veleprodajnom tržištu energije, dok ima i direktan uticaj na RRM-REMIT aktivnosti.

U skladu sa uredbom, sticanje statusa i rad RRM-a podliježe prethodnom odobrenju od strane ACER-a, koji ovlašćuje subjekt kao RRM kada je isti osnovan u EU i ispunjava uslove u skladu sa uredbom. Sa stanovišta Operatora tržišta i potencijalnog sticanja RRM statusa, navedeno implicira da će ACER ovlastiti stranu kao RRM ukoliko je ista osnovana u EU.

Operator tržišta se zvanično obratio ACER-u, u cilju dobijanja konkretnih i preciznih odgovora u vezi sa primjenom nove REMIT direktive, kao i njenim uticajem na zemlje koje nisu članice EU, posebno sa aspekta sticanja RRM statusa.

Stav ACER-a je da, u skladu sa REMIT II, član 9a (1), osnivanje pravnog subjekta u EU je preduslov za dobijanje RRM ovlašćenja, dok trenutno nisu dostupne dalje smjernice u vezi sa zahtjevom za osnivanje u okviru EU. Obim procesa autorizacije i novi zahtjevi biće definisani u predstojećoj delegiranoj uredbi o RRM-ima, stoga će dalji detalji biti dostupni tek kada se ista i usvoji.

MMS sistem – trenutno stanje

U 2024. godini nastavljeno je izvršavanje IT servisa i održavanje postojećeg sistema u funkcionalnom stanju. Kontinuirane aktivnosti na održavanju postojećeg i daljem razvoju sistema u smislu nabavke i implementacije novog MMS-a predstavljaju ključan faktor daljeg uspješnog funkcionisanja i unapređenja poslovanja.

Ključni kompanijski IT servisi izvršavaju se na serverima i virtuelizacionoj platformi novije generacije, boljih performansi, servisne podrške, veće stabilnosti i dostupnosti. Operativna pouzdanost i dostupnost postignuta je putem klastera visoke dostupnosti - Hyper-V failover cluster-a. IT oprema, storidž sistem i prateći serveri za virtuelizaciju u cilju uspostavljanja Failover Cluster-a, u cjelosti je u proteklom periodu od instalacije, konfiguracije i integracije u sistem opravdala svoju svrhu kroz postizanje svih benefita

uvođenja klastera, obezbjeđujući na taj način visoku dostupnost sistema, neophodnu redundansu, dodatni nivo sigurnosti i zaštite od gubljenja podataka.

Imajući u vidu uticaj raznih spoljašnjih faktora koji ugrožavaju poslovanje i današnje sve veće prijetnje informacione sigurnosti specifične za data centar, zaštita kritičnih komponenti i funkcija sistema s namjerom povećanja bezbjednosti sistema, predstavlja nužnu potrebu. Edukacija, implementacija, praćenje i planiranje mjera zaštite i nabavke adekvatne opreme u svrhu zaštite poslovne mreže i informacionog sistema od neovlašćenog pristupa i bezbjednosnih rizika trebali bi predstavljati kontinuiran proces. Svi kompanijski kritični IT procesi i kritična infrastruktura moraju biti zaštićeni i dostupni u svakom momentu kako bi poslovanje moglo nesmetano da se odvija. U tom smislu potreban je kontinuiran rad na minimizaciji rizika koji proizilazi iz ranjivosti IT infrastrukture.

2.2. Organizovanje i upravljanje tržištem električne energije

U Službi se obavljaju poslovi vezani za prijem učesnika na tržište električne energije, sticanje statusa nosioca balansne odgovornosti, obračunavanje iznosa bankarske garancije ili drugog sredstva obezbjeđenja plaćanja; prijem i provjeru voznih redova učesnika na tržištu, izradu okvirnog voznog reda.

Takođe se obavlja prijem, obrada i unos ostvarenih voznih redova, prikupljanje i provjera validnosti podataka dobijenih od operatora prenosnog (u daljem tekstu OPS) i operatora distributivnog sistema (u daljem tekstu ODS), obračun količinskih odstupanja balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti balansnih grupa, uključujući i povlašćene proizvođače, obračun finansijskog odstupanja balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti balansnih grupa, kao i povlašćenih proizvođača, a u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje cijena i uslova za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga balansiranja prenosnog sistema.

Tokom 2024. godine, zaposleni u Službi su aktivno učestvovali u radnim grupama za izradu novih Tržišnih pravila, Zakona o energetici, te Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa. Takođe, zaposleni su uključeni u radne grupe za Market coupling, te izradu prvog Nacionalnog energetskog i klimatskog plana.

U oktobru 2024 godine finalizovana je tehnička specifikacija kao i prateća tenderska dokumentacija za nabavku MMS softverskog sistema, na osnovu kojih je tenderska komisija sprovela postupak javne nabavke 11.11.2024.godine. Otvaranje pristiglih ponuda je održano 23.12.2024.godine, gdje je od strane tenderske komisije konstatovano da je jedina pristigla ponuda bila neispravna, nakon čega je uslijedilo poništenje postupka. O poništenju postupka javne nabavke za nabavku MMS softverskog rješenja, obaviješteno je resorno ministarstvo kao i predstavnici Evropske komisije zaduženi za realizaciju finansijske pomoći energetskom sektoru u Crnoj Gori.

Služba na mjesečnom nivou dostavlja izvještaje (informacije) MONSTAT-u i Ministarstvu energetike i rudarstva; takođe, zajedno sa OPS-om, provjerava i potvrđuje validnost mjesečnih izvještaja za Upravu carina. Na upit, Služba dostavlja informacije od značaja i drugim relevantnim institucijama. Sa Službom za ekonomsko-finansijske i opšte poslove vrši se praćenje naplate faktura po osnovu obaveza koje proističu iz balansnog mehanizma.

Zaključno sa decembrom 2024. godine broj učesnika na tržištu električne energije Crne Gore je bio 91, među kojima su proizvođači, snabdjevači i trgovci, od kojih 43 učesnika radi na internom tržištu.

Slijede tabele sa podacima o: količinama uvezene i izvezeno električne energije, električne energije proizvedene u Crnoj Gori, potrošnji električne energije u Crnoj Gori, količinskim i finansijskim pokazateljima balansnog mehanizma u Crnoj Gori za 2024. godinu.

[illegible]

Tabela br. 2 : Podaci o razmjeni električne energije sa okolnim elektroenergetskim sistemima za 2024. godinu

Mjesec	CG Proizvodnja iz konvencionalnih izvora (HE, TE) - Prenosna mreža	CG Proizvodnja OIE Prenosna mreža	CG Proizvodnja Prenosna mreža - Ukupno	Proizvodnja OIE Distributivna mreža - feed-in tarifa	Proizvodnja OIE Distributivna mreža - Ostali	Proizvodnja OIE Distributivna mreža - Ukupno
	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh
Januar	329515	44504	374019	14013	10148	24161
Februar	331250	30276	361526	10893	8469	19363
Mart	348702	27881	376583	15232	10968	26200
April	125008	22881	147889	16758	11405	28163
Maj	66905	18503	75407	11665	8502	20166
Jun	141697	14827	156524	5330	6737	12068
Jul	198804	16136	214940	1935	4967	5902
Av gust	213344	16275	229619	1016	3869	4884
Septembar	182494	21613	214107	2969	4163	7132
oktobar	328830	17187	346017	6439	6203	12642
novembar	324857	28354	353211	6602	5588	12190
decembar	347371	33215	380587	10313	8595	18908
Ukupno	2938774	291484	3230258	103186	89614	192780

Tabela br. 3 Podaci o proizvodnji električne energije u Crnoj Gori za 2024. godinu

Mjesec	Velepotrošnja prenosna mreža		Distribucija prima Ukupno		Distribucija - predato potrošačima	
	MWh		MWh		MWh	
Januar	4324		277200		7269	
Februar	4200		237723		4860	
Mart	4380		230059		8547	
April	3559		190982		10866	
Maj	3008		187877		5665	
Jun	2715		226358		886	
Jul	3289		304817		22	
Avgust	3117		307372		6	
Septembar	3236		218232		234	
oktobar	3478		201001		192494	
novembar	3786		250414		229533	
decembar	4119		295830		271129	
Ukupno	43210		2927885		731520	

Tabela br. 4: Podaci o potrošnji električne energije u Crnoj Gori 2024. godinu

Mjesec	Debalans predato sistemu	Debalans uzeto iz sistema	Sekundarna regulacija +	Sekundarna regulacija -	Tercijerna regulacija +	Tercijerna regulacija -	Balansna energija iz drugih sistema	Balansna energija data drugim sistemima
	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh
Januar	-2847,901	2071,57	993,423	8393,942	79,25	3021,915	628,849	5032,906
Februar	-2779,097	1765,679	469,152	8403,317	0	1383,667	528,869	3930,61
Mart	-3595,227	1165,272	1982,663	5735,074	132,333	207,5	1331,283	3721,718
April	-3053,829	1889,506	1526,54	3610,884	310,5	99,583	1192,773	3571,904
Maj	-3455,591	1450,854	854,811	2246,077	28,75	0	1228,062	2554,035
Jun	-5134,303	1388,687	1891,221	2248,584	1356,167	0	1770,607	3245,185
Jul	-4209,82	12091,286	1323,485	3088,375	87,667	444,417	1390,743	4157,528
August	-5744,842	7451,122	1559,977	2141,899	64,5	273,417	1805,141	3087,767
Septembar	-2335,544	9557,006	340,764	2141,552	67,833	1022,866	778,556	4132,049
oktobar	2072	2848	993	8394	79	3022	529	5033
novembar	1766	2779	469	8403	0	1384	529	3931
decembar	1165	3595	1983	5735	132	208	1331	3722
Ukupno	-28154	47833	14387	58542	2339	11066	13145	46089

Tabela br. 5: Podaci o električnoj energiji u procesu balansiranja prenosnog sistema u Crnoj Gori za 2024. godinu

Mesec	Prilohi sek. regulacija	Prilohi terc. regulacija	Ostvareni Prihodi od prodaje (prekogranično balansiranje) bal. el. energije	Prihodi Fiskar (poravnanje neželjenih odstupanja sistema)	Ostvareni prihodi ukupno	Troskovi sek. regulacija	Troskovi terc. regulacija	Ostvareni troškovi za kupovinu bal. el. energije (prekogranično balansiranje)	Troskovi Fiskar (poravnanje neželjenih odstupanja sistema)	Ostvareni troškovi ukupno
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Januar	419.675,26	191.101,00	402.442,48	157.523,27	1.170.742,03	131.523,97	7646,41	51.723,78	282.887,39	479.781,55
Februar	201.382,87	77.457,89	290.929,57	139.786,13	709.538,46	43.186,20	0	35.501,46	221.173,23	299.840,89
Mart	205.386,34	9627,24	238.620,22	92.423,25	546.057,05	186.898,44	7702,95	87.603,90	259.827,89	551.833,27
April	147.745,50	5.720,24	231.786,85	99.964,64	485.217,23	171.494,43	39184,79	71.727,79	219.028,64	501.445,85
Maj	138.124,68	0,00	203.000,81	113.537,35	454.662,84	113.346,82	2177,05	74.153,72	249.713,30	439.390,89
Jun	155.465,14	22,05	217.849,74	181.378,24	564.505,17	328.246,53	13.280,57	189.751,65	448.235,47	977.514,22
Jul	374.180,23	25.708,69	339.450,79	463.844,84	1.203.184,55	441.640,98	7.348,23	241.833,16	259.451,38	950.273,75
Avgust	223.326,74	38.001,90	356.217,90	351.475,50	969.022,04	329.073,61	12.628,08	228.937,26	337.562,02	908.200,98
septembar	119.491,80	37.217,26	348.537,24	371.522,24	876.768,54	68.868,52	7.364	76.985,83	225.346,27	376.574,53
oktobar	170.681,22	9.936,60	219.997,96	144.414,73	545.030,51	208.489,14	0,00	140.978,38	375.789,55	723.257,07
novembar	292.293,86	49.601,61	276.372,11	293.508,11	911.778,89	638.846,21	53.872,38	286.931,77	414.105,22	1.383.755,58
decembar	364.009,05	139.112,44	385.873,09	328.758,82	1.218.753,40	411.118,46	3.053,84	155.890,31	373.116,77	943.179,36
Ukupno	2.811.732,71	582.606,92	3.510.876,77	2.748.138,12	9.863.259,51	3.079.713,31	164.269,21	1.943.029,01	3.866.037,42	8.543.047,96

Tabela br. 6: Finansijski pokazatelji prometa u procesu balansiranja prenosnog sistema u Crnoj Gori za 2024. godinu

CG Cijena	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Prosjeck 12-2024
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
	53,73	41,55	37,43	47,57	43,75	64,95	61,20
	Jul	August	Septembar	Oktober	Novembar	Decembar	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	
		77,27	79,32	61,70	87,01	80,12	

Tabela br. 7: Ponderisane cijene poravnanja učesnika na tržištu el.energije u Crnoj Gori za 2024. godinu

2.3. Obnovljivi izvori energije i visokoefikasna kogeneracija - povlašćeni proizvođači

Zakon o energetici, Zakon o korišćenju energije iz obnovljivih izvora, Tržišna pravila kao i uredbe vezane za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju i garancije porijekla, definišu obaveze Operatora tržišta u funkciji operacionalizacije strategije razvoja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije. U Operatoru tržišta - Službi za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju je formirana prateća infrastruktura i potrebna dokumentaciona osnova da se i ova značajna funkcija može uspješno realizovati.

Na kraju 2024. godine u sistemu podsticaja je bio 31 proizvodni objekat, od čega 24 male hidroelektrane, 2 vjetroelektrane i 5 solarnih elektrana.

Ukupna instalisana snaga ovih objekata je 156,5625 MW, od čega su:

- VE 120,1 MW
- mHE 34,231 MW
- SE 2,2315 MW

Pravna lica sa statusom povlašćenog proizvođača koja su imala pravo na podsticaj kroz feed in tarifu su:

1. DOO "Synergy" - mHE Vrelo,
2. DOO "Igma energy" - mHE Bradavec i mHE Piševska,
3. DOO "Kronor" - mHE Jara i mHE Babino polje,
4. DOO "Hydro Bistrica" - mHE Bistrica Majstorovina,
5. DOO "Nord energy" - mHE Šeremet potok,
6. DOO "Simes inženjering" - mHE Ljevak,
7. DOO "Small hydro power plant Mojanska" - mHE Mojanska 1, mHE Mojanska 2, mHE Mojanska 3,
8. DOO "Small hydro power plant Kutska" - mHE Kutska 1 i mHE Kutska 2,
9. DOO "Zeta energy" - mHE Slap Zete,
10. DOO "Power AB-group" - mHE Bukovica,
11. DOO "Krnovo green energy" - VE Krnovo,
12. DOO "Mozura wind park" - VE Možura,
13. DOO "Invicta" - SE Invicta,
14. DOO "Eco solar system" - SE DG,
15. DOO "Bar-kod" - SE BAR KOD,
16. DOO "Alliance" - SE Alliance,
17. "Fudbalski Savez Crne Gore" - SE FSCG,
18. DOO "Đekić" - mHE Pecka,
19. DOO "mHE Vrbnica" - mHE Vrbnica,
20. DOO "Manira Hydro" - mHE Elektrana Mišnica,
21. DOO "Hidroenergija Andrijevića" - mHE Štitska rijeka i mHE Umski potok,
22. DOO "Vodovod i kanalizacija Andrijevića" - mHE Krkori,
23. DOO "Benergo" - mHE Mijlje polje,
24. DOO "Viridi Progressum" - mHE Paljevinska,
25. DOO "BB hidro" - mHE Bistrica Lipovska,

Ukupna proizvodnja električne energije u objektima povlašćenih proizvođača u 2024. godini, u kWh i njena vrijednost po podsticajnim cijenama je prikazana u sljedećoj tabeli:

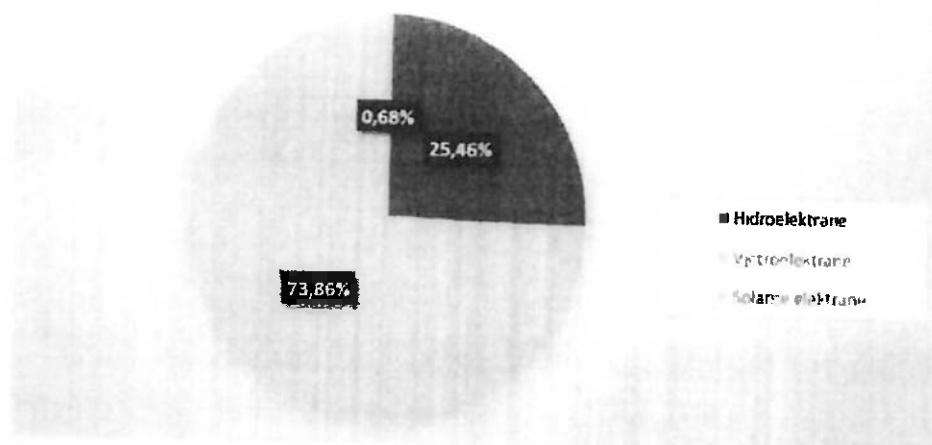
Povlašćeni proizvođač	OBJEKAT	UKUPNO PROIZVEDENO (kWh)	UKUPNO bez PDV-a (€)
Kronor DOO	mHE Babino polje	5.747.916,46	673.483,37
	mHE Jara	12.777.220,38	1.294.332,43
Igma Energy DOO	mHE Piševska	1.498.288,02	201.684,56
	mHE Bradavec	3.938.951,81	537.036,70
Nord Energy DOO	mHE Šeremet potok	2.914.702,28	391.998,30
Synergy DOO	mHE Vrelo	1.910.027,35	260.413,12
Hydro-Bistrica DOO	mHE Bistrica Majstorovina	8.777.796,15	943.788,63
Simes Inženjering DOO	mHE Ljevak	1.910.465,34	249.907,97
Small Hidro Power Mojanska	mHE Mojanska 1	9.411.973,85	1.097.342,04
	mHE Mojanska 2	5.366.837,47	654.861,51
	mHE Mojanska 3	1.948.672,94	254.905,90
Small Hidro Power Kutska	mHE Kutska 1	6.783.379,67	797.725,45
	mHE Kutska 2	3.104.743,77	406.131,53
BB Hidro	mHE Bistrica Lipovska	1.934.926,32	223.987,08
AB Power Group	mHE Bukovica	815.898,61	106.727,71
Virdi Progressum	mHE Paljevinska	716.492,04	92.941,13
Zeta Energy	mHE Slap Zete	6.494.426,04	764.653,71
Đekić DOO	mHE Pecka	2.460.797,76	322.856,68
MHE Vrhnica	mHE Vrhnica	13.894.794,03	1.274.569,46
Manira Hydro	mHE Mišnica potok	917.840,61	95.822,55
Hidroenergija Andrijevića	mHE Štitaska	2.147.738,30	224.223,88
	mHE Umska	1.093.724,70	114.184,85
Vodovod i Kanalizacija DOO An	mHE Krkori	1.961.188,91	205.826,77
Benergo	mHE Miolje polje	1.944.489,26	162.433,75
	UKUPNO mHE	100.473.292,05	11.341.809,08
KGE DOO	VE Krnovo	172.762.808,00	21.382.852,75
Možura Wind Park	VE Možura	118.701.150,25	11.395.310,41
	UKUPNO VE	291.463.958,25	32.778.163,16
Invicta DOO	SE Invicta	411.008,64	62.037,64
Eco Solar System DOO	SE DG	1.278.149,88	153.377,97
Bar Kod DOO	SE Bar kod	779.628,08	117.677,07
Alliance	SE Alliance	189.585,82	20.475,26
FSCG	SE FSCG	34.971,43	3.766,13
	UKUPNO SE	2.693.243,85	357.334,07
	UKUPNO OIE	394.630.494,15	44.477.306,31

Tabela br. 8: Proizvodnja i vrijednost električne energije povlašćenih proizvođača tokom 2024. godine

Vjetroelektrane su sa proizvodnjom od 291.463.958,25 kWh dominirale u ukupnoj proizvodnji, sa preko 73% (tačnije, 73,86%). Hidroelektrane su proizvele 100.473.292,05 kWh (25,46%), dok je u solarnim elektranama proizvedeno 2.693.243,85kWh (0,68%) u odnosu na ukupnu proizvodnju svih OIE sa statusom povlašćenog proizvođača.

Procentualni udio u proizvodnji električne energije iz objekata povlašćenih proizvođača po vrstama izvora je prikazan na grafiku 1:

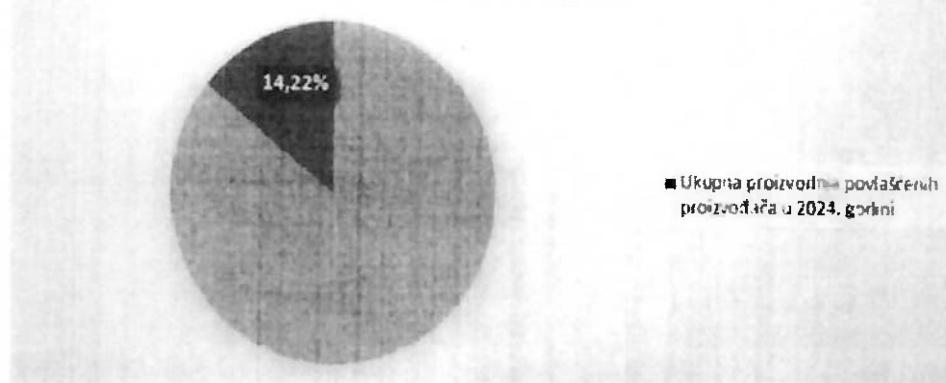
Udio povlašćenih obnovljivih izvora u 2024. godini

Grafik 1: Procentualno učešće u proizvodnji povlašćenih proizvođača po vrsti izvora u 2024. godini

Primijetan je rast udjela proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji električne i svih drugih oblika energije što je prikazano na sledećem grafiku.

Udio proizvodnje povlašćenih proizvođača u ukupnoj potrošnji u 2024. godini

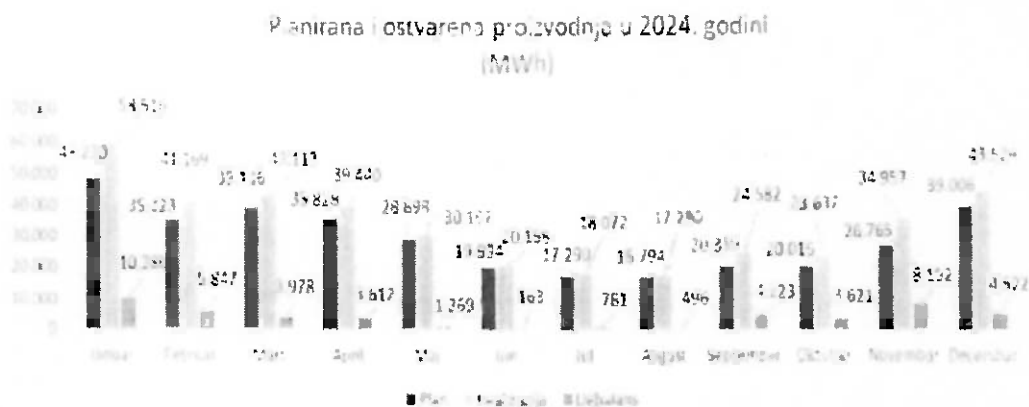
Grafik 2: Proizvodnja električne energije povlašćenih proizvođača u odnosu na ukupnu potrošnju električne energije u 2024. godini

Na kraju 2024. godine Operator tržišta je imao zaključen Ugovor o kupoprodaji proporcionalnog udjela električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača, i to: sa "EPCG" AD Nikšić kao snabdjevačem.

2024	Prodana energija EPCG (kWh)
Januar	48.229.987,00
Februar	35.322.659,00
Mart	39.135.903,00
April	35.827.702,00
Maj	28.897.888,00
Jun	19.994.425,00
Jul	17.290.341,00
Avгуст	16.794.048,00
Septembar	20.359.289,00
Oktobar	20.016.263,00
Novembar	26.765.122,00
Decembar	39.006.204,00
Ukupno	347.639.831,00

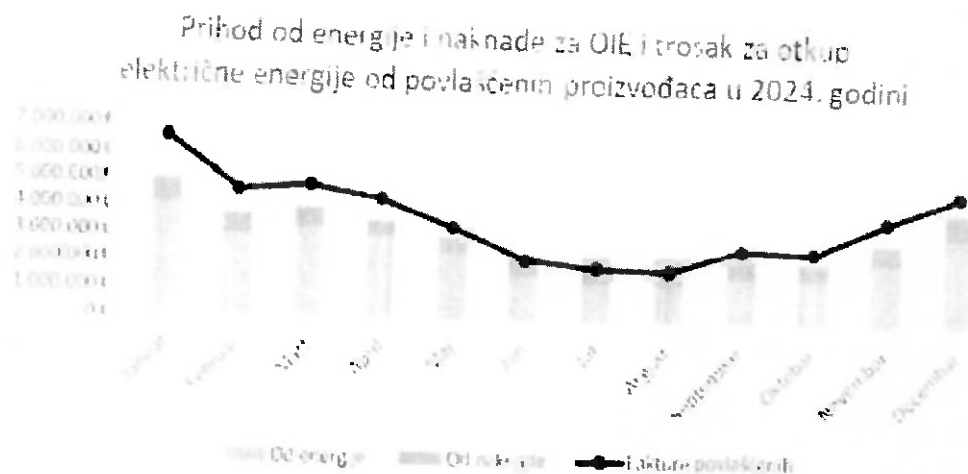
Tabela 9: Mjesečno učešće snabdjevača u kupovini električne energije iz OIE od Operatora tržišta tokom 2024. godine (preuzeti planovi u kWh)

Dakle, u 2024. godini ukupna proizvodnja povlašćenih elektrana je iznosila **394.630.494,15 kWh**, dok je energija koja je prodana snabdjevaču po dnevnim planovima proizvodnje povlašćenih elektrana, u sumi za 2024. godinu iznosila **347.693.831 kWh** (Tabela 9). Iz ovoga se može zaključiti da su planovi proizvodnje električne energije bili manji za **46.936.663,15 kWh** od proizvodnje električne energije na godišnjem nivou.

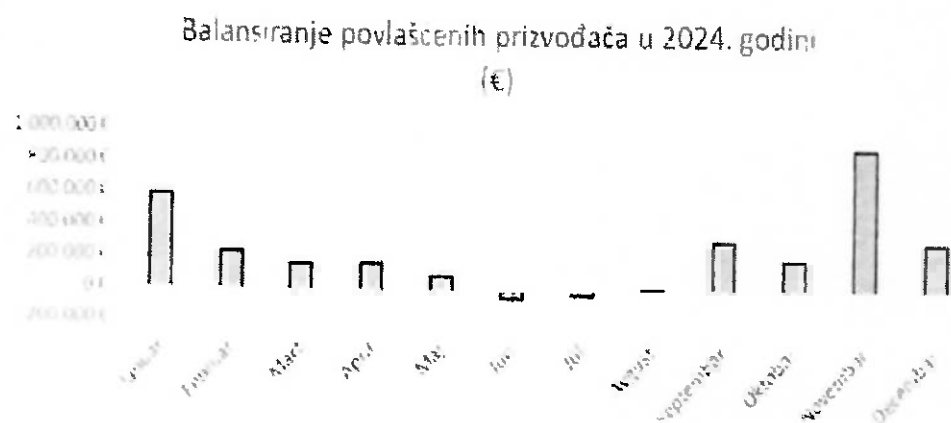
Grafik 3: Pregled planirane i ostvarene proizvodnje u 2024. godini po mjesecima u MWh

Prodana električna energija po dnevnim planovima po cijenama **84,94 €/MWh** snabdjevaču u 2024. godini je u sumi iznosila **29.528.527,25 €** dok je prihod od naknade ukupno iznosio **9.050.830,24 €**.

Grafik 4: Vrijednost prodane električne energije snabdjevaču, prihod od naknade za oie i vrijednost otkupljene energije od povlašćenih proizvođača (iznosi bez PDV-a)

Po osnovu debalansa koji je izazvala grupa povlašćenih proizvođača u 2024. godini, Operator tržišta je prihodovao **2.868.032,21 EUR-a** (bez PDV-a) - grafik 5.

Grafik 5 : Debalans u 2024. godini po mjesecima (€)

U skladu sa proizvodnjom (realizacijom) tokom 2024. godine, povlašćenim proizvođačima je isplaćeno **44.477.306,31 EUR-a** (bez pdv-a). Od toga podsticaj za proizvodnju električne energije je iznosio **10.957.392,16 EUR-a** (bez pdv-a), dok je tržišna vrijednost električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača iznosila **33.519.914,15 EUR-a** (bez pdv-a) - Tabela 10.

Povlašćeni proizvođač	OBJEKAT	Tržišna vrijednost (€)	Podsticaj (€)
Kronor DOO	mHE Babino polje	488.228,01	185.255,36
	mHE Jara	1.085.297,10	209.035,33
Igma Energy DOO	mHE Piševska	127.264,58	74.419,98
	mHE Bradavec	334.574,56	202.462,14
Nord Energy DOO	mHE Šeremet potok	247.574,83	144.423,47
Synergy DOO	mHE Vrelo	162.237,72	98.175,40
Hydro-Bistrica DOO	mHE Bistrica Majstorovina	745.585,99	198.202,64
Simes Inženjering DOO	mHE Ljevak	162.274,91	87.633,06
Small Hidro Power Mojanska	mHE Mojanska 1	799.453,06	297.888,98
	mHE Mojanska 2	455.859,18	199.002,33
	mHE Mojanska 3	165.520,27	89.385,63
Small Hidro Power Kutska	mHE Kutska 1	576.180,28	221.545,17
	mHE Kutska 2	263.716,93	142.414,60
BB Hidro	mHE Bistrica Lipovska	164.352,65	59.634,43
AB Power Group	mHE Bukovica	69.302,42	37.425,29
Virdi Progressum	mHE Paljevinska	60.858,83	22.082,30
Zeta Energy	mHE Slap Zete	551.636,55	213.017,16
Đekić DOO	mHE Pecka	209.020,18	113.836,50
MHE Vrbnica	mHE Vrbnica	1.180.223,81	94.345,65
Manira Hydro	mHE Mišnića potok	77.961,38	17.861,17
Hidroenergija Andrijevica	mHE Štitska	182.428,88	41.795,00
	mHE Umska	92.900,97	21.283,88
Vodovod i Kanalizacija DOO An	mHE Krkori	166.583,38	39.243,39
Benergo	mHE Mlode polje	165.164,90	-2.761,15
	UKUPNO mHE (€)	8.534.201,37	2.807.607,70
KGE DOO	VE Krnovo	14.674.472,92	6.708.379,83
Možura Wind Park	VE Možura	10.082.475,70	1.312.834,71
	UKUPNO VE (€)	24.756.948,62	8.021.214,54
Invicta DOO	SE Invicta	34.911,08	27.126,56
Eco Solar System DOO	SE DG	108.566,06	44.811,91
Bar Kod DOO	SE Bar kod	66.221,61	51.455,46
Alliance	SE Alliance	16.103,42	4.371,84
FSCG	SE FSCG	2.961,99	804,14
	UKUPNO SE (€)	228.764,16	128.569,91
	UKUPNO OIE (€)	33.519.914,15	10.957.392,16

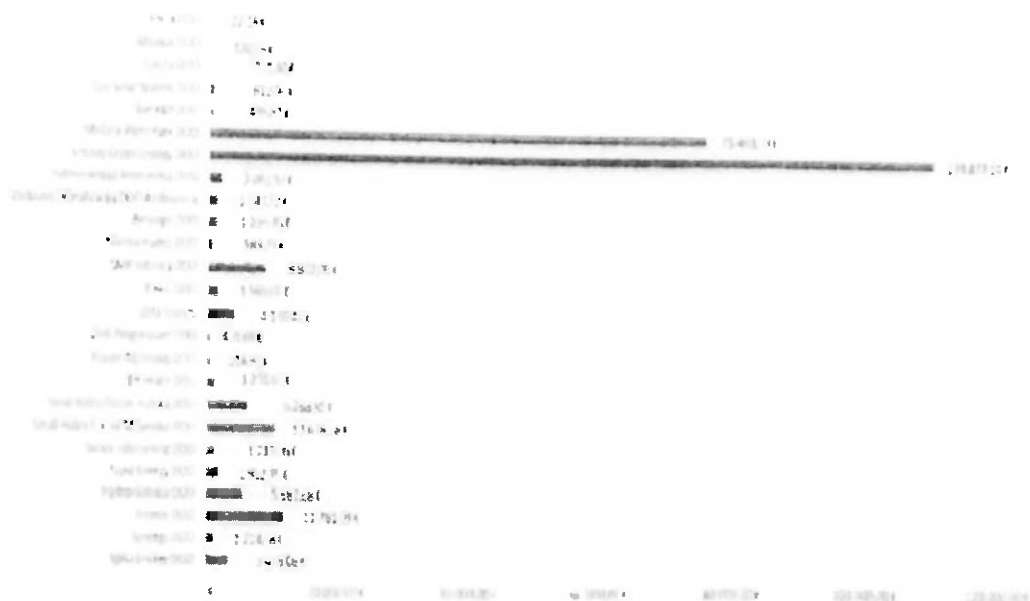
Tabela 10: Podsticaj i tržišna vrijednost električne energije u 2024. godini u EUR-ima

Operator tržišta je na kraju 2024. godine imao zaključene ugovore o učestvovanju na tržištu električne energije sa svim proizvođačima električne energije koji imaju status povlašćenog proizvođača i ugovore o otkupu električne energije od povlašćenih proizvođača.

Sa tri proizvođača koji su izašli na liberalizovano tržište električne energije, Operator tržišta je privremeno obustavio primjenu ugovora o otkupu, do trenutka dok se vrate u sistem podsticaja. Od tri,

dva povlašćena proizvođača su se vratila u sistem podsticaja i to jedan od 01.03.2024.godine, a drugi od 01.04.2025.godine. Shodno Metodologiji za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije koju je donijela REGAGEN, zaključeni su Ugovori o plaćanju naknade za rad za 2024.godinu. Po tom osnovu od povlašćenih proizvođača Operator tržišta je prihodovao regulatorno dozvoljeni prihod (grafik 6):

UKUPNO FAKTURISANO ZA RDP U 2024.GODINI

Grafik 6 :Ukupno fakturisano u 2024. godini za naknadu za rad operatora tržišta koju plaćaju povlašćeni proizvođači

Osim svakodnevnih aktivnosti, u Službi za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju usklađene su i dopunjene pojedine procedure u radu u skladu sa Zakonom o energetici i podzakonskim aktima. Tokom 2024. godine predstavnici Službe su učestvovali u aktivnostima prema Energetskoj zajednici, donošenju novih Zakona o energetici i Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora, podzakonskih akata koje donosi nadležno ministarstvo, regionalnog sistema garancija porijekla i sl.

Tokom 2024. godine zaposleni u Službi za OIE i VEK su kao članovi radnih grupa bili uključeni u sve aktivnosti EUROPEX-a, čiji je Operator tržišta član od 2022.godine.

Garancije porijekla

Tokom 2024. godine je uspješno vođen sistem garancija porijekla: proces izdavanja, prenošenja, iskorišćenja i povlačenja garancija porijekla za OIE u statusu povlašćenog proizvođača. Sa svim pravnim licima u čijem su vlasništvu proizvodni kapaciteti potpisani su Ugovori o korišćenju registra, u skladu sa Pravilima o korišćenju registra garancija porijekla, koja su donijeta od strane Operatora tržišta 25.12.2020.godine, a primjenjuju se od 01.01.2021.godine.

Kako je i preuzeta inicijativa za pristupanje AIB-a (Evropska Asocijacija tijela za izdavanje garancija porijekla), zaposleni u Operatoru tržišta su pristupili u skladu s tim dokumentima sa pravilima AIB-a kako bi na kraju postali članovi ovog tijela. Operator tržišta je postao član AIB-a u maju 2021. godine, nakon čega je učestvovao na sastancima u maju i decembru 2022, 2023 i 2024. godine kao samostalni član. Godinu je obilježila uspjehom saradnja sa AIB-om, a što je potvrđeno i na drugom (polugodišnjem) sastanku u decembru 2024. godine.

Napominemo da su zaposleni članovi i ista organizaciona jedinica u okviru AIB-a, gdje učestvuju na redovnim sastancima istih, koji služe kao priprema za dva redovna polugodišnja sastanka.

Tokom 2024. godine sproveden je i tenderski postupak i izbor najpovoljnijeg ponuđača za uslugu rentiranja i održavanja sistema za administraciju garancija porijekla koji je uspješno završen. Kao prvotrangirana ponudnica je finska kompanija Trex, na konceptu je uslijedio period implementacije.

Elektronsko vođenje sistema garancija porijekla je počelo da se primjenjuje od jula 2024. godine. Od avgusta 2024. godine Operator tržišta je po prvi put uspostavio Cjenovnik za korišćenje registra garancija porijekla koji je donio Odbor direktora, a zatim i odbor REBAGEN.

U skladu sa Pravilima o načinu proračunavanja prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji i načinu kontrole proračuna ("Službeni list CG", br. 33/21), Operator tržišta je uspjehom načinio izveštaj o Nacionalnom rezidualnom miksu za Crnu Goru za 2023 godinu i proračun dostavio REBAGEN-u. Ova aktivnost, koja je novina u Crnoj Gori, uspjehom je završena i biće stalna obaveza Operatora tržišta i u buduću. Ovome je prethodila i intenzivna komunikacija sa predstavnicima AIB-a oko proračuna rezidualnog miksa na evropskom nivou, jer je Operator tržišta provjedio podatke za državu Crnu Goru.

EPCG je upisana u Registar garancija porijekla kod Operatora tržišta u svojstvu snabdjevača, čime je stvorena i mogućnost iskorišćenja garancija porijekla koje su u vlasništvu EPCG-a, zbog dokazivanja porijekla električne energije krajnjim kupcima.

Softver za prognozu proizvodnje iz vjetroelektrana

Imajući u vidu da je vjetroelektrana Krnovo početkom novembra 2017. godine ušla u pogon sa statusom nezavisnog proizvođača, a vjetroelektrana Možura krajem 2019. godine, a samim tim Operator tržišta preuzeo obavezu otkupa proizvedene električne energije, kao i obavezu plaćanja balansiranja vjetroelektrana u skladu sa tada važećim Zakonom o energetici, nabavkom softverskog alata za prognozu vjetra omogućeno je bolje kontrolisanje troška balansiranja vjetrenjača kako bi se isto u što manjoj mjeri reflektovalo na povećanje iznosa naknade za obnovljive izvore energije i visokoeffikasnu kogeneraciju, koju plaća krajnji kupac u Crnoj Gori.

Nakon testiranja tržišta, a u skladu sa Planom javnih nabavki Operatora tržišta za 2024. godinu, prihvaćena je ponuda švedske kompanije Vitec, koja je iznosila manje od 8.000 eura. Ugovor je zaključen 21.04.2024. godine na godinu dana, sa mogućnošću produženja. Softver ima mogućnost poređenja različitih planova proizvodnje iz vjetra, a samim tim i reagovanja prema proizvođačima iz vjetra, u cilju što preciznijeg balansiranja, odnosno smanjenja troška debalansa. Operator tržišta kao balansno odgovorna strana za povlašćene OIE je u 2024. godini bio pozitivan u finansijskom debalansu, a takav trend se očekuje i u tekućoj godini.

III RAD ODBORA DIREKTORA

Odbor direktora je u 2024. godini bio u sastavu: mr Nermin Škretović, predsjednik i članovi: Andrej Raspopović i Luka Jovanović. Odbor direktora je u izvještajnom periodu: dao saglasnost na Plan javnih nabavki za 2024. godinu; donio Poslovnik o radu Odbora direktora; usvojio Izvještaj o popisu imovine i obaveza DOO "COTEE"-a sa stanjem na dan 31.12.2023. godine; utvrdio predlog finansijskih iskaza za 2023. godinu; razmatrao dopunski nalaz vještaka u postupku pred Centrom za alternativno rješavanje sporova u pravnoj stvari predlagača ranijeg izvršnog direktora i odlučivao po istom, donio Cjenovnik usluga korišćenja registra garancija porijekla i uputio REGAGEN-u na odobravanje, te nakon usaglašavanja teksta sa sugestijama REGAGEN-a donio isti; utvrdio Predlog Izvještaja o poslovanju DOO "COTEE"-a za period 01.01. – 31.12.2023. godine i sa Predlogom finansijskih iskaza za 2023. godinu, Izvještajem o izvršenoj reviziji tih finansijskih iskaza, Izvještajem o transfernim cijenama za 2023. godinu, kao i utvrđenim Godišnjim izvještajem o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2023. godinu i predlaganjem raspodjele dobiti Društva za 2023. godinu, dostavio resornom ministarstvu radi upućivanja Osnivaču-Vladi Crne Gore na donošenje/usvajanje; donio Listu kategorija registratorske građe DOO "COTEE"-a na koju je Državni arhiv Crne Gore dao saglasnost; zatim je više puta razmatrao predloge sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza između "Boj Commerce" iz Andrijevice i energetske subjekata i donio akt o utvrđenom stavu u vezi sa istim; odlučivao o zakupu poslovnog prostora za 2025. godinu; zaključio aneks ugovora o radu sa izvršnim direktorom, utvrdio informaciju o jednostavnoj nabavci vršenja usluga revizije finansijskih iskaza Operatora tržišta za 2024. godinu i imenovanju nezavisnog revizora i dostavio resornom ministarstvu radi upućivanja osnivaču; usvojio je Program rada i finansijski plan za 2025. godinu i dostavio putem resornog ministarstva Vladi Crne Gore na saglasnost; zaključio Sporazum o obračunskoj vrijednosti koeficijenta za 2025. godinu sa izvršnim direktorom i Sindikalnom organizacijom Društva.

Rad Operatora tržišta i Odbora direktora, u izvještajnom periodu, u najznačajnijem su obilježile aktivnosti u vezi sa nabavkom poslovnog prostora za rad Društva, pa je u tom smislu Odbor direktora više puta razmatrao pitanja u vezi sa nabavkom poslovnog prostora, između ostalog: utvrdio je informaciju u vezi sa postupanjem po dopisu Ministarstva energetike za dopunu dokumentacije zatražene od Ministarstva finansija, u cilju rješavanja pitanja poslovnog prostora za rad Društva i sa cjelokupnom dokumentacijom dostavio resornim ministarstvima, te nakon održanog sastanka predstavnika Operatora tržišta u Ministarstvu finansija u julu 2024. godine, a nakon provedenog ponovnog postupka ispitivanja tržišta, Odbor direktora je utvrdio informaciju o preliminarnom ispitivanju tržišta za manju kvadraturu od ranije predložene i predlog za kupovinu poslovnog prostora za rad i dostavio na dalje postupanje resornim ministarstvima za poslove energetike i finansija, zatim je utvrdio tekst predloga za kupovinu poslovnog prostora koji je dostavio resornim ministarstvima na dalje postupanje. Isto je rezultiralo i donošenjem Zaključaka Vlade Crne Gore u vezi sa kupovinom poslovnog prostora krajem 2024. godine.

U izvještajnom periodu Odbor direktora je usvojio i kvartalne izvještaje o poslovanju operatora tržišta za prvi, drugi i treći kvartal; zatim je razmatrao određena pitanja iz tekućeg poslovanja - u dijelu ostvarenja prihoda i rashoda za prvih sedam mjeseci tekuće godine; informaciju o provedenoj kontroli Poreske uprave Crne Gore po zahtjevu Operatora tržišta za povraćaj PDV-a i realizacija povraćaja PDV-a; informaciju o preduzetim aktivnostima u vezi sa potrebom da se izvrši analiza stanja na računima Operatora tržišta za prethodni petogodišnji period; informaciju o aktivnostima za realizaciju nabavke softvera za potrebe tržišta električne energije – MMS-a i donio odluku o istom; informaciju o početnim

rezultatima primjene korišćenja softvera za garancije porijekla i softvera za prognozu vjetra; Informaciju o ponovnim aktivnostima u vezi sa nabavkom poslovnog prostora za rad Društva. Odbor direktora je informisan od strane izvršnog direktora i razmatrao i druga pitanja od značaja za rad Operatora tržišta (u vezi sa postupanjem i nabavkama softvera – za prognozu vjetra, garancija porijekla, tokom postupka po pitanju obezbjeđivanja sredstava za MMS aplikaciju, finansijskim pitanjima i dr.).

IV FINANSIJSKO POSLOVANJE I REGULATORNI OKVIR

4. ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU - BILANS USPIJEHA

4.1. Prihodi iz poslovanja

Prihodi od prodaje - neto prihod u 2024. godini ostvareni su u ukupnom iznosu od **848.440,081 EUR-a**. Za 2023. godinu iznosili su 798.060,68 EUR-a.

Iznosi u EUR

	2024		2023
	Plan	Ostvarenje	
Prihode od prodaje usluga čine:			
1. Prihodi od RDP – EPCG AD snadbjevač	106,510.98	105,471.50	105,111.54
3. Prihodi od RDP – CGES AD	226,064.16	221,082.24	226,064.00
4. Prihodi od RDP – CEDIS DOO	113,032.08	110,541.12	113,032.08
5. Prihodi od RDP – Povlašćeni proizvođači	304,317.10	250,984.99	291,656.61
6. Prihodi od RDP – Proizvođači balansno odgovorni	106,510.98	104,452.77	128,348.70
		EPCG AD 102,995.34	125,966.69
		Ostali 1,457.43	2,382.01
7. Prihodi od RDP – Trgovci	13,042.16	44,949.93	31,843.24
		EPCG AD 1,275.48	1,304.16
		Ostali 43,684.45	30,539.08
8. Prihodi od garancija		10,948.26	
Korekcija Prihoda:		- 70.353,19	-97,995.65
UKUPNO	869,477.47	848,440,081	798,060,68

Prihodi od RDP se odnose na prihode od naknade za rad operatora koje Operator tržišta naplaćuje u skladu sa ugovorima o prenosu naknada sa navedenim pravnim licima.

Ovi prihodi se vrednuju u skladu sa MSFI 15.

Iznos Prihoda iznad razumne dobiti 70.353,19 EUR-a je razgraničen i prikazan na poziciji pasivna vremenska razgraničenje – odloženi prihodi u skladu sa članom 12 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list CG", br. 71/22 i 37/23).

4.1.2. Ostali prihodi iz poslovanja

Ostali poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od **16.466,08 EUR-a**, a odnose se na prihode od refundacije bolovanja.

4.1.3. Prihod po osnovu uslovljenih donacija

Prihod je iskazan u skladu sa MRS 20 državna davanja: U slučaju kada su od države (Vlada, agencije, državni organi i slična tijela, lokalna, nacionalna, međunarodna) primljena sredstva uz uslove koje treba da se ispune, prihod se priznaje u korelaciji sa troškovima koje treba nadoknaditi iz tih prihoda. U 2024. godini priznat je prihod od uslovljenih donacija, u iznosu od 16.500,00 EUR-a, a u istom iznosu je iskazan trošak amortizacije softvera za garancije porijekla koji je nabavljen iz namjenski dodijeljenih sredstava.

4.2. Poslovni rashodi

U naredim tabelarnim pregledima prikazana je struktura poslovnih rashoda.

4.2.1. Troškovi poslovanja

Iznosi u EUR

		2024		2023
		Plan	Ostvarenje	
Troškove poslovanja čine:				
I	Troškovi zarada i drugih ličnih primanja	545,464.92	561,979.43	580,429.70
1.1.	Zarade		519,336.28	512,999.14
1.2.	Službena putovanja	516,295.08	14,391.40	16,985.11
1.3.	Pomoć zaposlenom		0.00	24,460.99
1.4.	Troškovi naknada Odboru direktora	29,169.84	1,095,707.11	5,715.30
1.5.	Otpremnine zbog odlasaka u penziju	18,248.82	0.00	20,269.16
II	Troškovi rezervnih djelova i materijala	5,620.56	5,722.22	4,816.91
2.1.	Troškovi materijala za održavanje higijene (nabavka robe široke potrošnje)	3,272.66	1,036.01	1,345.95
2.2.	Troškovi goriva	878.22	2,163.98	1,496.81
2.3.	Troškovi kancelarijskog materijala i troškovi ostalog materijala	1,469.68	2,522.23	1,974.15
III	Troškovi usluga trećih lica	69,549.77	82,850.34	67,196.15
3.1.	Troškovi usluga održavanja OS	7,476.92	10,474.18	3,306.14
3.1.2.	Troškovi usluga za tekuće održavanje hardverske opreme	4,000.00	8,181.18	589.65
3.1.3.	Drugi troškovi usluge održavanja	3,148.28	1,980.00	2,716.49

3.1.4.	Trošak registracije vozila	328.64	313.00	313.00
3.2.	Ostali troškovi usluga	62,072.85	72,376.16	63,890.01
3.2.1.	Trošak zakupa poslovnog prostora	48,000.00	48,000.00	48,000.00
3.2.2.	Trošak zakupa skladišnog prostora (Parking servis)	1,200.00	128.18	1,627.74
3.2.3.	Trošak računovodstvene revizije	2,000.00	2,500.00	2,066.11
3.2.4.	Konsultanske provizije i troškovi	4,000.00	11,019.10	3,881.05
3.2.5.	Troškovi javnog oglašavanja	50.00	578.00	0.00
3.2.6.	Troškovi usluga kopiranja i korićenja	100.00	201.61	0.00
3.2.7.	Troškovi obuke, školarine, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga pravnih lica	2,650.00	3,078.21	2,642.24
3.2.8.	Troškovi usluga održavanja ulaza	2,500.00	4,590.00	3,780.00
3.2.9.	Troškovi komunalnih usluga	1,404.00	1,404.08	1,390.46
3.2.10.	Ostali troškovi usluga - notarske usluge, izrada vizit kartica, pečata, i drugi troškovi koji se mogu javiti u toku redovnog poslovanja	168.85	876.98	502.41
IV	Troškovi tekućih bankarskih usluga, poštanski troškovi i troškovi osiguranja	54,426.10	17,532.59	14,756.51
4.1.	Troškovi tekućih bankarskih usluga	47,358.34	10,218.67	8,364.44
4.2.	Poštanski troškovi	1,500.00	1,988.20	1,351.94
4.3.	Troškovi osiguranja	5,567.76	5,325.72	5,040.13
V	Troškovi usluga telekomunikacija	9,557.08	11,914.05	11,229.65
5.1.	One (mobilna mreža, fiksna mreža, internet pristup)	9,557.08	11,150.09	10,717.84
5.2.	Crnogorski telekom		763.96	511.81
VI	Troškovi poreza na imovinu, taksi i naknada u skladu sa zakonom	3,150.84	3,971.22	4,198.32
6.1.	Godišnja naknada za licencu REGAGEN-a	3,150.84	3,800.40	4,075.32
6.2.	Takse	0.00	170.82	123.00
VII	Ostali troškovi poslovanja	90,275.37	98,454.04	88,158.25
a)	Rashodi električne energije, rashodi vode, pretplate na Katalog propisa, stručnu literaturu i ostale pretplate	4,187.43	5,809.12	5,306.80
7.1.	Troškovi električne energije	3,228.84	4,741.06	4,273.97
7.2.	Troškovi vode	169.29	79.94	93.51
7.3.	Troškovi pretplate na službene listove, katalog propisa i stručnu literaturu	789.30	988.12	939.32
b)	Troškovi za godišnje održavanje računovodstvenog softvera i drugih softvera, troškovi članarina	47,309.85	50,796.25	44,073.36
7.4.	Troškovi održavanja računovodstvenog softvera	749.85	450.00	690.00
7.5.	Troškovi zakupa softvera - Vitec	0.00	5,996.25	0.00
7.6.	Troškovi članarine IRRCG	40.00	50.00	50.00
7.7.	Troškovi članarine BELEN	14,520.00	12,000.00	11,333.36
7.8.	Troškovi članarine AIB	6,000.00	6,300.00	6,000.00
7.9.	Troškovi članarine EUROPEX	25,000.00	25,000.00	25,000.00
7.10.	Troškovi članarine CIGRE	1,000.00	1,000.00	1,000.00
c)	Drugi troškovi poslovanja u okviru kategorije ostalih troškova poslovanja	38,778.09	41,848.67	38,778.09

7.10.	Izdvajanje za sindikalne aktivnosti (1% bruto zarade)	5,133.40	6,554.87	5,120.03
7.11.	Pomoć sindikatu dva puta godišnje	2,844.28	2,017.80	2,857.65
7.12.	Stambeni fond (6% bruto zarade)	30,800.41	33,276.00	30,800.41
VIII	Troškovi reprezentacije	3,549.68	3,549.68	3,246.45
IX	Porez po odbitku dividende (raspodjela dobiti)	0.00	0.00	0.00
X	Sudski troškovi iz radnog spora	0.00	0.00	600.00
UKUPNO		750.800,46	785,973.57	774,631.94

Ukupni troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi realizovani su u iznosu od 561,979.43 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva više za 16.514,51 EUR-a, procentualno za 3,027 %.

Zarade zaposlenih obračunate su u skladu sa propisima o radu i odredbama opštih akata Operatora tržišta. Sve zarade iz 2024. godine obračunate su i ukalkulisane na teret rashoda 2024. godine. Sve zarade i naknade su isplaćene u 2024. godini

Troškovi naknada članovima Odbora direktora obračunati su u skladu sa Odlukom Vlade Crne Gore, broj 07-2426, od 21.09.2017.godine. Na sve naknade po navedenom osnovu obračunate su i uplaćene obaveze: porez, prirez i doprinosi za penzijsko-invalidsko osiguranje, u skladu sa propisima.

Prosječan broj zaposlenih u Operatoru tržišta u 2024. godini je 19 i jednak je prosječnom broju zaposlenih u 2023.godini.

Troškovi nabavke materijala za održavanje higijene, realizovani su u iznosu od 1,036.01 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova manje za 2.236,65 EUR-a, procentualno za 68,34 %.

Troškovi goriva realizovani su u iznosu od 2,163.98 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova više za 1,285.86 EUR-a, procentualno za 146,40 %.

Troškovi kancelarijskog materijala realizovani su u iznosu od 2,522.23 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova više za 1.052,55 EUR-a, procentualno za 71,61 %.

Troškovi tekućih bankarskih usluga realizovani su u iznosu od 10,218.67 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova manje za 37.139,67 EUR-a, procentualno za 78,42 %.

Troškovi usluga telekomunikacija realizovani su u iznosu od 11,914.05 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova više za 2.356,97 EUR-a, procentualno za 24,61 %.

Troškovi po osnovu utrošene električne energije, vode, pretplate na stručnu literaturu i ostale pretplate realizovani su u iznosu od 5,809.12 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova više za 1.621,69 EUR-a, procentualno za 38,72 %.

Troškovi za godišnje održavanje računovodstvenog softvera i drugih softvera, troškovi članarina, naknada realizovani su u iznosu od 50,796.25 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova više za 3.486,4 EUR-a, procentualno za 7,36 %.

Troškovi reprezentacije realizovani su u iznosu od 3,549.68 EUR-a, što je ekvivalentno planiranim sredstvima za ovu kategoriju troškova.

4.2.2. Troškovi amortizacije

Troškovi amortizacije i rezervisanja za 2024. godinu realizovani su u iznosu od 91.705,82 EUR-a i odnose se na troškove amortizacije licenci, softvera i drugih osnovnih sredstava neophodnih za obavljanje regulisane djelatnosti.

Napominjemo da su troškovi amortizacije opreme i nematerijalne imovine koje terete rashode regulisane djelatnosti / RDP/ iznosili 30.153,98 EUR-a.

Amortizacija softvera za garancije porijekla iznosila je 16.500,00 EUR-a, u istom iznosu je priznat prihod od uslovljenih donacija, koji je iskazan u skladu sa odredbama MRS 20 Državna davanja. U slučaju kada su od države (Vlada, agencije, državni organi i slična tijela, lokalna, nacionalna, međunarodna) primljena sredstva uz uslove koje treba da se ispune, prihod se priznaje u korelaciji sa troškovima koje treba nadoknaditi iz tih prihoda.

Shodno primjeni MSFI 16-lizing, u bilansu uspjeha više nema prikazivanja troškova zakupa osim ako se ne radi o zakupu male vrijednosti ili kratkoročnom zakupu, već umjesto troškova zakupa, iskazujemo trošak amortizacije stalne imovine sa pravom korišćenja i troškove kamate. Za korišćenje imovine poslovno-kancelarijski prostor za 2024.godinu iskazani su troškovi amortizacije u iznosu 45.051,84 EUR-a.

Za 2023 .godinu troškovi amortizacije su iznosili 76.260,12 EUR-a.

Iznosi u EUR

	2024		2023
	Plan	Ostvarenje	
Troškove amortizacije čine:			
1. troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava	8.887,12	12.327,95	12.327,95
2. troškovi amortizacije materijalnih sredstava	13.511,24	17.826,03	18.880,33
3. troškovi amortizacije softvera za garancije porijekla(MRS 20)	0,00	16.500,00	0
3. troškovi amortizacije po osnovu lizinga (zakup poslovnog prostora)	0,00	45.051,84	45.051,84
UKUPNO	22.398,35	91.705,82	76.260,12

4.3. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi ostvareni su u iznosu od 2.136,61 EUR-a i nastali su kao rashodi iz lizinga kancelarijsko-poslovnog prostora.

4.4. Poreski rashod perioda

Poreski rashod perioda u smislu MRS 12 predstavlja zbir tekućeg poreza i odloženog poreza.

Poreski rashod za 2024. godinu iznosi -195,45EUR-a (4.208,65 – 4.404,10).

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je progresivna i za dobit do 100.000 EUR-a iznosi 9% od poreske osnovice. Oporeziva dobit utvrđuje se na osnovu dobiti iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u Prijavi poreza na dobit, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

- Poreski rashod je ukupan iznos uključen u određivanje neto dobiti u vezi sa tekućim i odloženim porezom.
- MRS 12 – Porez na dobit definiše poreski rashod odnosno poreski prihod kao zbir tekućeg i odloženog poreza.

U poreskoj prijavi za utvrđivanje poreza na dobit pravnih lica (obrazac PD) za 2024. godinu je utvrđeno obaveza za tekući porez na dobit u iznosu 4.208,65 EUR-a.

- **Odloženo poresko sredstvo** nastaje na bazi privremenih razlika, a u situaciji kada je neotpisana vrijednost sredstava za računovodstvene svrhe manja od neotpisane vrijednosti sredstava iz obrasca OA, tj:

1. Neotpisana vrijednost osnovnih sredstava u poreske svrhe	165.617,69
2. Neotpisana vrijednost osnovnih sredstava u računovodstvene svrhe	147.529,31
3. Razlika (1-2)	18.088,38
4. Odložena poreska sredstvaza 2024. godinu (Razlika x 9 %)	1.627,95

U slučaju kada je računovodstvena amortizacija manja od obračunate poreske amortizacije, privremena poreska razlika je odbitna. Odbitna privremena razlika dovodi do priznavanja odloženih poreskih sredstava. Odložena poreska sredstva uvećavaju neto dobit i predstavljaju odložene poreske prihode. Odložena poreska sredstva na dan 31.12.2024. godine su iznosila 1.627,95 EUR-a.

5. Neto rezultat

Operator tržišta je, za period 01.01.2024. - 31.12.2024. godine, ostvario neto dobit u iznosu od 11.215,93 EUR-a.

5. NETO REZULTAT

Iznosi u EUR		
	2024	2023
Rezultat prije oporezivanja	11.020,48	11.277,79
Poreski rashod perioda	(195,45)	4.555,42
Tekući porez na dobit	4.208,65	5.415,22
Odloženi poreski rashod/prihod	(4.404,10)	(859,80)
NETO REZULTAT	11.215,93	6.722,37

II ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI - BILANS STANJA

6.1. Stalna imovina

U iskazu o finansijskoj poziciji - Bilansu stanja na dan 31.12.2024. godine iskazana je vrijednost stalne imovine u iznosu od 356.959,12 EUR-a, i odnosi si se na nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opremu i dugoročne finansijske plasmane – učešće u kapitalu drugih.

6.1.1. Nematerijalna ulaganja

Iznosi u EUR

U toku 2024. godine promjene na nematerijalnim ulaganjima Društva su:

Vrijednosti i promjene	Licence	Računarski softver	Ostala nematerijalna imovina	Ukupno
I Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2023. godine ¹	10.539,80	17.631,07	2.137,07	30.307,94
Nabavna vrijednost				
1. Stanje 01.01.2024. godine	16.189,73	44.250,00	2.700,00	63.139,73
2. Povećanja (a+b+c+d)	99.000,00	0,00	0,00	99.000,00
a) Amortizacija	99.000,00	0,00	0,00	99.000,00
b) Nove nabavke kupovinom				
c) Interno stvorena sredstva				
d) Revalorizacija				
3. Smanjenje (a+b)				
a) Rashodovanje				
II Stanje na dan 31.12.2024. godine (1+2-3)	115.189,73	44.250,00	2.700,00	162.139,73
Ispravka vrijednosti				
1. Stanje 01.01.2024. godine	5.649,93	26.618,93	562,93	32.831,79
2. Povećanja (a+b+c+d)	19.737,95	8.550,00	540,00	28.827,95
a) Amortizacija	3.237,95	8.550,00	540,00	12.327,95
b) Nove nabavke kupovinom	16.500,00			16.500,00
c) Interno stvorena sredstva				

¹ Misli se na prethodni izvještajni period.

d) Revalorizacija				
3. Smanjenje (a+b)				
a) Rashodovanje				
b) Prodaja				
III Stanje na dan 31.12.2024. godine (1+2-3)		35.168,93	1.102,93	61.659,74
IV Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2024. godine (II - III)	89.801,85	9.081,07	1.597,07	100.479,99

a) **6.1.2. Nekretnine, postrojenja i oprema**

U toku 2024. godine promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi Društva su:

Vrijednosti i promjene	Zemljište	Građevine	Oprema	Ostala sredstva	Ukupno
I Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2023. godine	0	85.501,83	42.875,91	18.263,44	146.641,18
Nabavna vrijednost					
1. Stanje 01.01.2024. godine	0	189.780,66	90.936,25	31.479,15	312.196,06
2. Povećanja (a + b + c + d)					
a) Amortizacija					
b) Nove nabavke kupovinom					
c) Nabavke iz poslovnih kombinacija					
d) Revalorizacija					
3. Smanjenje (a + b)					
a) Rashodovanje					
II Stanje na dan 31.12.2024. godine (1+2-3)					
Ispravka vrijednosti					
1. Stanje 01.01.2024. godine		104.278,83	48.060,34	13.215,71	165.554,88
2. Povećanja (a + b + c + d)		45.051,84	15.146,03	2.680,00	62.877,87
a) Amortizacija		45.051,84	15.146,03	2.680,00	62.877,87
b) Nove nabavke kupovinom					
c) Nabavke iz poslovnih kombinacija					

d) Revalorizacija					
3. Smanjenje (a + b)					
a) Rashodovanje					
b) Prodaja					
III Stanje na dan 31.12.2024. godine (1+2-3)		149.330,67	63.206,37	15.895,71	228.432,75
IV Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2024. godine (II - III)		40.449,99	31.465,88	15.583,44	87.499,31

6.1.3. Dugoročni finansijski plasmani – učešće u kapitalu drugih pravnih lica

Dugoročni finansijski plasmani odnose se na ulaganje u "Berzu električne energije" DOO, u skladu sa Zaključcima Vlade Crne Gore.

U toku 2024. godine nije bilo promjena u odnosu na 31.12.2023. godine, tako da pozicija učešća u kapitalu drugih pravnih lica iznosi 180.010,00 EUR-a.

6.2. Obrtna sredstva

6.2.1. Kratkoročna potraživanja

Društvo na *datume bilansa* ima sljedeća kratkoročna potraživanja i plasmane:

Red. br.	Vrsta zaliha	2024. godina	2023. godina
1.	Potraživanja od kupaca	9.496.336,33	11.778.519,23
2.	Kratkoročni finansijski plasmani		-
3.	Ostala kratkoročna potraživanja	9.994,50	1.287.410,49
4.	Ukupno	9.506.330,83	13.065.929,72
5.	Ispravka potraživanja	(91.530,82)	(91.530,82)
6.	Svega	9.414.800,01	12.974.398,90

Prikazana potraživanja od kupaca se odnose na potraživanja koja su najvećim dijelom nastala u novembru i decembru 2024. godine.

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja na dan 31.12.2024. godine iznosi 91.530,82 € i ista se odnosi na potraživanja od Kombinata aluminijuma Podgorica u stečaju, a po osnovu prijave potraživanja broj St.br.199/13 od 06.08.2013. godine, podnijete Privrednom sudu u Podgorici.

Na datume bilansa koncentracija potraživanja od kupaca je sledeća:

2024. godina			2023. godina		
Broj kupaca	iznos	%	Broj kupaca	iznos	%
1	7.236.407,03	76,20	1	10.598.956,82	89,99
1	1.814.831,80	19,11	1	1.030.919,85	11,81
75	445.097,50	4,69	45	148.642,56	0,33
		100,00			100,00

6.2.2 Ostala potraživanja

Iznosi u EUR		
	2024	2023
Ostala potraživanja:		
Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost		1.279.157,67
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	574,66	6.486,82
Potraživanja po osnovu refundacije zbog privremenog odsustva zaposlenih	9.402,08	1.766

6.3.2. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Iskazani podaci se odnose na stanje novčanih sredstava koja se nalaze na žiro računima Operatora tržišta na dan 31.12.2024. godine kod poslovnih banaka.

Društvo je na datume bilansa iskazalo sledeće stanje gotovine:

Red. br.	Vrsta sredstva	2024. godina	2023. godina
1.	Blagajna		0,00
2.	Devizna blagajna		0,00
3.	Tekući (poslovni) računi	5.433.430,42	4.880.511,05
4.	Devizni račun	22.383,32	29.081,20
	Ukupno	5.455.813,74	4.909.592,25

Operator tržišta poslovanje obavlja preko "Hipotekarne banke AD Podgorica, "NLB Banke" AD, Podgorica, "Crnogorske komercijalne banke" AD, Podgorica i "Prve banke Crne Gore" AD, Podgorica.

6.3.3. Aktivna vremenska razgraničenja

Iznosi u EUR

	2024	2023
Unaprijed plaćeni troškovi zakupa garažnog prostora		1.225,71
Razgraničeni PDV po primljenim fakturama	1.303.408,80	500.895,72
Potraživanja od kupaca fakturisana u budućem periodu	3.238.430,25	2.957.039,72
UKUPNO	4.541.839,05	3.459.161,15

6.4. Kapital

Struktura kapitala na dan 31.12.2024 godine je sljedeća:

Iznosi u EUR

		2024	2023
	Struktura kapitala:		
30	OSNOVNI KAPITAL (Ulozi osnivača Vlada CG)	470.338,87	470.338,87
32	REZERVE	149.206,56	149.206,56
	3220-Statutarne rezerve	114.864,89	114.864,89
	3300-Revalorizacije rezerve	34.341,67	34.341,67
	NERASPOREĐENA DOBIT	16.234,79	6.722,37
34	340 – Neraspoređena dobit ranijih godina	5.017,86	0,00
	341 – Neraspoređena dobit tekuće godine	11.215,93	6.722,37
	UKUPNO (30+32+34)	635.780,22	626.267,80

6.4.1 Osnovni kapital

Osnivač Operatora tržišta je Vlada Crne Gore sa 100 % učešća u kapitalu.

Operator tržišta kao privredno društvo je osnovano Odlukom o osnivanju br.03-10685 od 16.12.2010. godine, sa osnivačkim ulogom Osnivača u iznosu od 10.000 EUR-a.

Osnovni kapital na 31.12.2024. godine iznosi 470.338,87 EUR-a.

6.4.2 Rezerve

Statutarne rezerve na dan 31.12.2024. godine iznose 114.864,89 EUR-a. Statutom Društva propisano je da se sredstva rezervi formiraju obaveznim izdvajanjem 30% iz neraspoređene dobiti.

Revalorizacije rezerve na dan 31.12.2024. godine iznose 34.341,67 EUR-a i nastale su u vezi procjene vrijednosti „Market Management“ softverske aplikacije na dan 31.12.2020. godine.

6.4.3 Neraspoređena dobit

Iznos neraspoređene dobiti za 2024. godinu je utvrđen primjenom člana 12 tačke 2 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad Operatora tržišta električne energije ("Službeni list CG", br. 71/22 i 37/23) izvršeno je vremensko razgraničenje prihoda kako bi se iskazala utvrđena razumna dobit.

Neraspoređena dobit za 2024. godinu iznosi 11.215,93 EUR-a. Iznos dobiti prije oporezivanja iznosi 11.020,48 EUR-a i jednak je iznosu koji je utvrđen Odlukom o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije za 2024. godinu broj 22/3134-24 od 30.11.2022. godine.

6.5. Dugoročna rezervisanja i obaveze

6.5.1 Dugoročna rezervisanja

Vrijednost rezervisanja na dan 31.12.2024. godine iznosi 3.227,50 EUR-a, i odnose se na:

- Rezervisanja za ostale troškove iz neraspoređene dobiti za obaveze iz poslovanja Društva koje Metodologijom za utvrđivanje RDP-a nijesu priznate kao trošak poslovanja, a mogu nastati u poslovanju Društva. Odlukama Vlade Crne Gore o raspodjeli dobiti utvrđivan je iznos sredstava za ovu namjenu. Na dan 31.12.2024.godine ova pozicija iznosi 3.227,50 EUR-a.

6.5.2 Dugoročne obaveze

Stanje i promjene dugoročnih obaveza:

Vrsta obaveze	Iznos na početku perioda	Obaveze nastale u toku godine	Izmirene obaveze	Prenos na kratkoročne obaveze	Kursne razlike	Stanje na kraju perioda
1	2	3	4	5	6	7 (2+3-4-5+6)
2023. godina ²	89.686,19	3.472,44	48.000,00	48000,00	-	45.158,63
Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu						
Ostale dugoročne obaveze					-	
Stanje na dan 31.12.2023. godine	89.686,19	3.472,44	48.000,00	48000,00	-	45.158,63
2024. godina ³						
Dugoročne obaveze po osnovu lizinga	45.158,63			45.158,63		0

² Misli se na prethodni izvještajni period.

³ Misli se na tekući izvještajni period.

Vrsta obaveze	Iznos na početku perioda	Obaveze nastale u toku godine	Izmirene obaveze	Prenos na kratkoročne obaveze	Kursne razlike	Stanje na kraju perioda
1	2	3	4	5	6	7 (2+3-4-5+6)
Ostale dugoročne obaveze		99.000,00		49.500,00		49.500,00
Stanje na dan 31.12.2024. godine	45.158,63	99.000,00		94.658,63		49.500,00

Na poziciji dugoročnih obaveza su iskazane obaveze koje dospijevaju u roku dužem od godinu dana od dana bilansa. Obaveza iskazana u bilansu u iznosu od 49.500,00 EUR-a je dugoročna obaveza koja se odnosi na zakup softvera za evidenciju garancija porijekla koje dospijevaju u 2026. i 2027. godini prema Okvirnom sporazumu broj 24/173-B od 19.03.2024. godine.

6.6 Dugoročni odloženi prihod i primljene donacije

	2024	2023
Dugoročni odloženi prihod i primljene donacije	83.451,00	99.951,00
U K U P N O	83.451,00	99.951,00

- Sredstva za garancije porijekla.....83.451,00 EUR-a.

Sredstva iskazana na poziciji 4990 su sredstva koja je REGAGEN uplatila za nabavku softvera za vođenje registra garancija porijekla u skladu sa članom 241b Zakona o energetici.

6.7. Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze

Stanje i promjene kratkoročnih obaveza :

Vrsta obaveze	Iznos na početku perioda	Obaveze nastale u toku godine	Izmirene obaveze	Prenos sa dugoročnih obaveza	Kursne razlike	Stanje na kraju perioda
1	2	3	4	5	6	7 (2+3-4+5+6)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	23.646.793,90	71.685.194,00	89.855.207,97	48.000,00	-	5.524.779,93
Kratkoročne obaveze lizing	48.000,00		48.000,00	47.295,24		47.295,24
Kratkoročne obaveze garancije porijekla			16.500,00	49.500,00		33.000,00

Vrsta obaveze	Iznos na početku perioda	Obaveze nastale u toku godine	Izmirene obaveze	Prenos sa dugoročnih obaveza	Kursne razlike	Stanje na kraju perioda
1	2	3	4	5	6	7 (2+3-4+5+6)
2024. godina ⁴ Primljene garancije		100.000,00				100.000,00
2024. godina ⁵ Dobavljači	5.476.686,15	62.470.167,24	66.016.847,02			1.930.006,37
Obaveze za ostale poreze i doprinose		58,66				58,66
Ostale kratkoročne obaveze		-2.227,79				-2.227,79
Obaveze za PDV		240.581,87				240.581,87
Stanje na dan 31.12.2024. godine	5.524.686,15	62.808.579,98	66.081.347,02	94.658,63	-	2.348.714,35

Na dan 01.10.2021. godine Operator tržišta je uzeo u zakup poslovni prostor za potrebe obavljanja djelatnosti. Procijenjeno je da će zakup trajati 51 mjesec. Ugovor o zakupu je sklopljen na 3 mjeseca u 2021. godini, potom na 12 mjeseci u 2022. godini, pa produžen za još 12 mjeseci u 2023. godini, potom za 12 mjeseci u 2024. godini i za 5 mjeseci 2025. godine. Shodno primjeni MSFI 16-lizing, ovaj zakup se tretira kao imovina sa pravom korišćenja i predstavlja pravo zakupca na korišćenje imovine tokom trajanja zakupa. Na početku trajanja zakupa priznaje se imovina sa pravom korišćenja i diskontna vrijednost obaveze po osnovu zakupa. Na dan 31.12.2024. godine iskazan je dio obaveza koji dospijeva u 2025. godini.

Obaveza iskazana u bilansu u iznosu 33.000,00 EUR-a je obaveza koja se odnosi na zakup softvera za evidenciju garancija porijekla koje dospijevaju u 2025. godini u skladu sa Ugovorom broj 24/173-9 od 19.03.2024. godine.

Položeni depozit u visini od 100.000,00 eura nastao je po osnovu Ugovora o direktnom korišćenju depozita, odnosno Ugovora o finansijskom poravnanju gdje se kao jedan od instrumenata obezbjeđenja plaćanja navodi namjenski depozit.

Iznos od 100.000,00 eura odnosi se na depozit koji su položila dva trgovca od po 50.000,00 eura i to Ugovor o direktnom korišćenju depozita broj 24/3100-1 sa trgovcem Terna Energy Trading DOO i Ugovor o direktnom korišćenju depozita broj 24/3049-1 sa trgovcem Duferco Hellas S.A.

⁴Misli se na prethodni izvještajni period.

⁵Misli se na prethodni izvještajni period.

Kratkoročne obaveze prema dobavljačima su nastale u posljednjem kvartalu 2024. godine. Operator tržišta je poslao 23 izvoda otvorenih stavki (svi dobavljači su pravna lica), sa stanjem na dan 31.12.2024. godine. Vrijednost dugovanja koje je poslato na usaglašavanje iznosi 1,929,879,95 EUR-a. Potvrđeno je 16 izvoda otvorenih stavki u ukupnom iznosu od 1,929,322,95 EUR-a.

Ostale kratkoročne obaveze se odnose na obaveze za poreze i doprinose iz zarada (pretplata) u iznosu od 2.227,79 EUR-a. Obaveze za PDV su obaveze po izdatim računima koje su fiskalizovane u januaru 2025. godine, a odnose se na promet iz decembra 2024. godine.

6.9. Pasivna vremenska razgraničenja

	Iznosi u EUR	
	2023	2022
Pasivno vremensko razgraničenje - Balansni mehanizam	0	0
Pasivno vremensko razgraničenje-OIE	8.466.310,87	11.496.227,24
Razgraničeni prihod po osnovu metodologije RDP-a	604.281,18	533.927,99
Obaveze prema dobavljačima fakturisane u budućem periodu	7.590.787,17	2.834.867,07
Razgraničene PDV obaveze	0	513.205,26
UKUPNO	16.661.379,22	15.378.227,56

Pasivno vremensko razgraničenje - OIE - Zakonska obaveza Operatora tržišta da otkupljuje električnu energiju od povlašćenih proizvođača i prodaje je snabdjevačima, kupcima samosnabdjevačima, a Operator tržišta ne može po tom osnovu ostvarivati prihode ni rashode, pa se otkup i prodaja električne enegije iz obnovljivih izvora iskazuju knjiženjem u bilansu stanja, zaduženjem i razduženjem konta vremenskih razgraničenja.

Potražni saldo na kraju godine se prikazuje kao obaveza i predstavlja prelazni oblik kratkotrajne obaveze (kvazi - obaveza) - pasivna vremenska razgraničenja. Na kraju 2024. godine je iskazan saldo po ovom osnovu u iznosu od 8.466.310,87 EUR-a.

Ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja proizilaze iz specifičnog poslovanja Operatora tržišta (računi 4932, 4960, 4971 i 4990) i odnose se na :

- Odloženi prihod po osnovu metodologije RDP-a.....604.281,18 EUR-a
- Obaveze prema dobavljačima fakturisane u budućem periodu.....7.590.787,17 EUR-a

VII SUDSKI SPOROVI I POTENCIJALNE OBAVEZE

Do dana podnošenja ovog izvještaja, situacija u dijelu sudskih sporova i sporova pred drugim subjektima je prema sljedećem:

-Pred nadležnim sudovima u Crnoj Gori, u toku je sudski postupak protiv Operatora tržišta koji je, u 2014. godini, pokrenuo tužilac En+Group Limited (Chananel Islands, Jersey), protiv osam tuženih subjekata, između ostalih DOO "COTEE"-a, za osporavanje priznatih potraživanja stečajnih povjerilaca u postupku stečaja u Kombinat aluminijuma Podgorica.

Konkretno, u slučaju Operatora tržišta, En+Group Limited je, u slučaju stečajnog postupka KAP-a, osporio priznata/utvrđena potraživanja Operatora tržišta, po osnovu naknade za rad u iznosu od 94.199,94 EUR-a i po osnovu ostupanja predaje i prijema električne energije od voznih redova (balansnog mehanizma), u iznosu od 12.794.279,27 EUR-a. Privredni sud je, krajem 2014.godine, spojio postupke u kojima je tužilac En+Group Limited, a u vezi sa potraživanjima prijavljenim u stečajnom postupku KAP-a, te odbacio tužbu En+Group Limited, nakon čega su, u narednom periodu, uslijedili dalji postupci pred apelacionim sudom Crne Gore i Privrednim sudom u Podgorici.

Između ostalog, početkom 2016.godine, Privredni sud je odredio da se razdvajaju postupci u ovoj pravnoj stvari i da se svaki zasebno vodi. Saglasno navedenom, postupak po tužbi En+Limited Group protiv DOO "COTEE" i KAP-a u stečaju, se od tog perioda nastavlja i vodi pred Privrednim sudom u Podgorici i po pravnim sredstvima pred Apelacionim sudom Crne Gore. Određena vrijednost spora je 12.888.478,76 EUR-a.

U međuvremenu, u 2019.godini, tužilac En+Group Limited je obavijestio da je promijenio sjedište i državu registracije, što je uslovalo nastavak procesnih radnji u odnosu na te novoiskazane okolnosti i zahtjeve tužioca. U 2023. godini, zbog promjene postupajućeg sudije, rasprava je otpočela iznova, tužilac je ostao kod navoda iz dosadašnjeg postupka, a tuženi kod prigovora koje su isticali u toku postupka. Nakon provođenja postupka o utvrđivanju postojanja reciprociteta između Crne Gore i Velike Britanije, utvrđeno da nije okončan započeti proces konsolidacije, tj.sukcesije bilateralnih međunarodnih ugovora. Sud je donio rješenje kojim je odbio kao neosnovan zahtjev Operatora tržišta, da na ime obezbjeđenja parničnih troškova uplati iznos od 22.200,00 EUR-a. Tuženi I i II reda su izjavili žalbu na predmetno rješenje koje su odbijene rješenjem Apelacionog suda, te potvrđeno rješenje Privrednog suda. U 2024. godini je održano jedno ročište na kojem je određeno vještačenje po vještaku ekonomske struke, dok su ostala ročišta odložena i postupak se nastavlja i u 2025. godini.

Prema procjeni punomoćnika Operatora tržišta, procjena uspjeha u sporu se opredjeljuje između 50 i 70%. Procjenu iznosa potencijalnih gubitaka u slučaju negativnog ishoda spora nemoguće je odrediti jer je potraživanje Operatora tržišta svrstano u tzv. treći isplatni red (član 55 stav 1 tačka 3 Zakona o stečaju), što znači da sve i da Operator tržišta u cjelosti uspije u sporu, naplata utvrđenog potraživanja je neizvjesna jer se povjerioci iz trećeg isplatnog reda isplaćuju posljednji, ukoliko ima sredstava u stečajnoj masi, a srazmjerno njihovom iznosu potraživanja u ukupnom iznosu priznatih potraživanja. Svaka radnja u ovom predmetu, imajući u vidu vrijednost spora, se tarifira u iznosu 2.700,00 + PDV, što dalje implicira da bi u slučaju eventualnog neuspjeha u sporu, troškovi parničnog postupka bili izrazito visoki, pri čemu se visina tih troškova za sada ne može procijeniti.

-Pred Privrednim sudom u Podgorici, i dalje je u toku sudski postupak protiv Operatora tržišta koji je pokrenuo "HLB Mont Audit" Podgorica, u vezi sa Ugovorom o vršenju revizije za 2019.godinu, budući da je Operator tržišta cijenio da predmet ugovora nije izvršen u skladu sa Ugovorom, nije ni izvršeno plaćanje ugovorenog iznosa. Vrijednost spora je 1.801,69 EUR-a. U međuvremenu, Privredni sud je zatražio obnavljanje spisa predmeta, imajući u vidu da su zagubljeni sudski spisi predmeta. Dakle, sudski postupak pred Privrednim sudom je i dalje u toku, te ishod istog nije izvjestan.

-Nakon okončanog postupka pred Osnovnim sudom u Podgorici, po tužbi ranijeg izvršnog direktora Operatora tržišta, radi poništaja akta o razrješenju, Operator tržišta je izjavio žalbu Višem sudu u Podgorici. Viši sud u Podgorici je donio presudu Gž.br. 3852/22, od 07.07.2023.godine, kojom je potvrđena presuda Osnovnog suda u Podgorici od 13.06.2022. godine i poništena odluka o razrješenju izvršnog direktora. Troškovi sudskog postupka su iznosili 600,00 EUR-a. Punomoćnik Operatora tržišta je na presudu Višeg suda uložio zahtjev za reviziju Vrhovnom sudu i Vrhovni sud je donio presudu Rev.br. 794/23, od 08.12.2023.godine, kojom je odbijena revizija kao neosnovana. Sljedstveno ishodu sudskog postupka odnosno presudi Višeg suda, raniji izvršni direktor je 25.07.2023. godine pokrenuo postupak medijacije pred Centrom za alternativno rješavanje sporova, radi naknade materijalne štete, koja se odnosila na razliku zarade koju bi ostvarivao kao izvršni direktor u odnosu na zaradu koju je ostvarivao nakon razrješenja, a za period do isteka mandata, koji je okončan u prvom kvartalu 2024. godine. Ukupan utvrđeni bruto iznos za isplatu je bio 18.927,88 EUR-a sa uračunatom kamatom. Troškovi postupka pred ovim Centrom su iznosili 245,00 EUR-a. Ovaj postupak okončan je u prvom kvartalu 2024.godine zaključivanjem poravnania pred Centrom za alternativno rješavanje sporova.

VIII EKSTERNI NADZOR

Završena je revizija finansijskih iskaza za 2024.godinu od strane eksternog revizora i dato je mišljenje da finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije društva i njegove finansijske uspješnosti i tokova gotovine za 2024. godinu, u skladu sa važećim propisima o računovodstvu u Crnoj Gori.

IX UPRAVLJANJE I UNUTRAŠNJE KONTROLE

U ranijem periodu Operator tržišta je imao zaključen Sporazum o povjeravanju poslova unutrašnje revizije sa resornim ministarstvom za poslove energetike. Međutim, podjelom tog ministarstva na dva, poslovi unutrašnje revizije su pripali drugom ministarstvu, zbog čega je raskinut predmetni sporazum 23.07.2024. godine. Nakon uspostavljanja Ministarstva enegetike, Operator tržišta se ponovo obratio za zaključivanje Sporazuma za povjeravanje poslova unutrašnje revizije, međutim Ministarstvo je odgovorilo da je u toku donošenje organizacionih akata, te da nijesu u mogućnosti da zaključe Sporazum već da Operator tržišta sagleda mogućnost zaključivanja sporazuma sa nekim energetskeim subjektom. Operator tržišta se obratio Ministarstvu finansija za izjašnjenje da li može u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru da zaključi predmetni sporazum sa nekim energetskeim subjektom. Imajući u vidu da je u datom izjašnjenju iskazano da je to moguće, Operator tržišta je, početkom 2025. godine uputio zahtjev CGES-u za sagledavanje mogućnosti zaključivanja sporazuma i EPCG-u. CGES je iskazao da zbog nedovoljnih kadrovskih kapaciteta u tom segmentu rada nije u mogućnosti da vrši reviziju kod drugog subjekta. Operator tržišta se zatim obratio Elektroprivredi Crne Gore, međutim nije dobijena povratna informacija.

X ZAKLJUČNI STAVOVI

Operator tržišta električne energije je i 2024. godinu završio kao uspješnu poslovnu godinu.

Normalno funkcionisanje Operatora tržišta električne energije u značajnoj mjeri uslovljeno je obezbjeđivanjem adekvatnih prostornih i tehničko-tehnoloških uslova za rad.

U dijelu obezbjeđivanja prostornih uslova za rad, postupajući po ponovnom zahtjevu Operatora tržišta dostavljenom Ministarstvu energetike i Ministarstvu finansija krajem 2023. godine i dostavljenoj pratećoj dokumentaciji koja se odnosila na preliminarno ispitivanje tržišta u svrhu kupovine poslovnog prostora obavljenom u posljednjem kvartalu 2023. godine, aktivnosti po ovom pitanju nastavljene su i u 2024. godini.

U martu 2024. godine, Operator tržišta je na zahtjev Ministarstva energetike i Ministarstva finansija dostavio obimnu traženu dokumentaciju i informacije koje su potrebne za pokretanje procedure razmatranja opravdanosti dugoročnog zaduženja Operatora tržišta, pred nadležnim tijelima Vlade, a sve u svrhu kupovine poslovnog prostora. Nakon toga, na sastanku u Ministarstvu finansija, održanom 19.07.2024. godine, povodom rješavanja pitanja nabavke odnosno kupovine poslovnog prostora za rad ovog privrednog društva, kojem su prisustvovali predstavnici Ministarstva finansija, Ministarstva energetike i Operatora tržišta, ukazano je od strane predstavnika Ministarstva finansija, u osnovnom, da se preispita predložena kvadratura odnosno analizira adekvatnost ranije predložene kvadrature, u smislu smanjenja iste, kao i da resorno Ministarstvo energetike iskaze jasan stav po pitanju kupovine poslovnog prostora potrebnog za rad ovog privrednog društva.

Postupajući po zaključenom, Operator tržišta je obavijestio Ministarstvo energetike i Ministarstvo finansija o analizi adekvatnosti prostora i eventualnog/mogućeg smanjenja prvobitno predložene površine i iskazano je da preliminarno ispitivanje tržišta za ovu kvadraturu zahtijeva ponovno provođenje kompletnog postupka i pribavljanja informacija od agencija za nekretnine, investitora, banaka i dr. Operator tržišta je ponovo izvršio preliminarno ispitivanje tržišta nekretnina i uputio zahtjev za dostavljanje ponuda 21 investitoru građevinskih objekata i 23-ima agencijama koje se bave posredovanjem u kupoprodaji nepokretnosti, radi dostavljanja ponuda o raspoloživim prostorima namijenjenim prodaji, shodno potrebama Operatora tržišta (površine 320 - 420 m²). Zahtjevom je iskazano da prostor treba da bude prilagođen kancelarijskim potrebama, opremljen priključcima za komunalnu infrastrukturu, prirodno osvijetljenje, poželjno pripadajući broj garažnih ili parking mjesta, sa relevantnom dokumentacijom bez tereta i ograničenja. Postupajući po zahtjevu Operatora tržišta, sedam investitora i agencija su dostavili ukupno 13 indikativnih ponuda poslovnih prostora. Takođe je ponovo pribavljena indikativna ponuda banke za manji iznos kredita. Odbor direktora je, u oktobru i novembru 2024.godine, kompletan materijal i konačan predlog za rješavanje dostavio resornom ministarstvu i Ministarstvu finansija, radi provođenja daljeg postupka.

Nakon provedene procedure od strane nadležnih subjekata, osnivač ovog privrednog društva – Vlada Crne Gore je donijela zaključke na sjednici održanoj 19.12.2024.godine, koji su verifikovani 26.12.2024. godine, kojima je usvojena Informacija o kreditnom zaduženju i kupovini poslovnog prostora za potrebe rada ovog privrednog društva i data saglasnost da Operator tržišta izvrši nabavku poslovnog prostora tako što će se kupovina nepokretnosti izvršiti iz sredstava osnovnog kapitala u iznosu od 251.600,02 EUR-a i kreditnog zaduženja u iznosu od 450.000,00 EUR-a i dala saglasnost da se privredno društvo zaduži kod CKB Bank OTP Group pod uslovima definisanim u indikativnoj ponudi ili povoljnijim.

Postupajući po predmetnom odlučivanju Vlade Crne Gore krajem 2024.godine, Operator tržišta je, u prvoj polovini 2025. godine, realizovao jedno od najznačajnijih pitanja koja je apostrofirao od svog osnivanja i to kupovinu poslovnog prostora za rad, a što će biti sadržano u narednom godišnjem izvještaju.

Uz prethodno, u osnovnom, realizacijom određenih tehničko-tehnoloških pretpostavki, koja se umnogome ogleda u određenim softverskim rješenjima, koja su realizovana do podnošenja ovog izvještaja ili će biti realizovana u tekućoj godini, znatno će biti unaprijeđen rad Operatora tržišta i ostvarivanje osnovne funkcije organizovanja i upravljanja tržištem električne energije u Crnoj Gori.

U operativnom dijelu, u Službi za ekonomsko-finansijske i opšte poslove uspješno su obavljani poslovi iz informatičke, ekonomsko-finansijske i pravne oblasti. Omogućeno je nesmetano funkcionisanje informacionog sistema, računovodstva, postupaka javnih nabavki, poslova praćenja i primjene zakona i drugih propisa, odnosa sa REGAGEN-om, upisa, razvrstavanja, otpremanja i arhiviranja dokumentacije.

U 2024. godini, u operativnom upravljanju tržištem električne energije u Crnoj Gori, uz redovne postupke prijema na tržište električne energije, administracije, upravljanja i obračuna balansnog mehanizma, Služba za tržište električne energije je redovno servisirala zahtjeve za podacima sa tržišta električne energije upućene od strane Vlade Crne Gore, Zavoda za statistiku, Uprave carina i Ministarstva energetike i rudarstva.

Zaključno sa decembrom 2024. godine broj učesnika na tržištu električne energije Crne Gore je bio 91, među kojima su proizvođači, snabdjevači i trgovci, od kojih 43 učesnika radi na internom tržištu.

Iz oblasti rada Službe za obnovljive izore energije i visokoefikasnu kogeneraciju u 2024. godini ukupna proizvodnja povlašćenih elektrana je iznosila **394.630.494,15 kWh**, dok je energija koja je prodana snabdjevaču po dnevnim planovima proizvodnje povlašćenih elektrana, u sumi za 2024. godinu iznosila **347.693.831 kWh**. Iz ovoga se može zaključiti da su planovi proizvodnje električne energije bili manji za **46.936.663,15 kWh** od proizvodnje električne energije na godišnjem nivou.

Prodana električna energija po dnevnim planovima po cijenama **84,94 €/MWh** snabdjevaču u 2024. godini je u sumi iznosila **29.528.527,25 €** dok je prihod od naknade ukupno iznosio **9.050.830,24 €**.

U skladu sa proizvodnjom (realizacijom) tokom 2024. godine, povlašćenim proizvođačima je isplaćeno **44.477.306,31 EUR-a** (bez pdv-a). Od toga podsticaj za proizvodnju električne energije je iznosio **10.957.392,16 EUR-a** (bez pdv-a), dok je tržišna vrijednost električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača iznosila **33.519.914,15 EUR-a** (bez pdv-a).

Na kraju 2024. godine u sistemu podsticaja je bio 31 proizvodni objekat, od čega 24 male hidroelektrane, 2 vjetroelektrane i 5 solarnih elektrana.

Tokom 2024. godine je uspješno vođen sistem garancija porijekla: proces izdavanja, prenošenja, iskorišćenja i povlačenja garancija porijekla za OIE u statusu povlašćenog proizvođača. Sa svim pravnim licima u čijem su vlasništvu proizvodni kapaciteti potpisani su Ugovori o korišćenju registra, u skladu sa

Pravilima o korišćenju registra garancija porijekla, koja su donijeta od strane Operatora tržišta 25.12.2020. godine, a primjenjuju se od 01.01.2021. godine.

U dijelu finansijskog poslovanja, Finansijski iskazi za 2024. godinu, ukazuju na uspješno poslovanje u izvještajnoj godini.

Operator tržišta je za period 01.01.2024.-31.12.2024.godine ostvario neto dobit u iznosu **11.215,93 EUR-a**.

Prihodi od prodaje - neto prihod u 2024. godini ostvareni su u ukupnom iznosu od **848.440,081 EUR-a**.

Izvršena je revizija finansijskih iskaza za 2024. godinu od strane nezavisnog revizora i dato je mišljenje da finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije društva i njegove finansijske uspješnosti za 2024.godinu.

Operator tržišta je u 2024. godini ostvarivao uspješnu saradnju sa svim subjektima sa kojima postoji direktna povezanost poslova u realizaciji utvrđenih obaveza, i to sa: Vladom Crne Gore, resornim Ministarstvom energetike i rudarstva, REGAGEN-om, energetske subjektima, učesnicima na tržištu električne energije u Crnoj Gori i međunarodnim organizacijama.

Broj: 25/1594-1

Podgorica, 04.06 2025. godine

IZVRŠNI DIREKTOR,

Mersudin Gredić

